

A BEVÁNDORLÓ

MEGJELEN KEDDEN ÉS PÉNTEKEN.

Szerkeszti: SINGER MIHÁLY.

EGYES SZÁM ÁRA 3 ÖBENT.

V. Évfolyam. 66. szám.

NEW YORK, N. Y., PASSAIC, N. J., PITTSBURG, Pa., KEDD, 1908. AUGUSZTUS 18-án.

V. Year. No. 66.

„AZ ÖRDÖG“ NEW YORKBAN.

KONTA SÁNDOR A MAGYAR IRODALOMÉRT.

Lapunk olvasói bizonyára nagy érdeklődéssel olvassák mindig a lapunkban KAPPA aláírással megjelenő cikkeket. E cikkek KONTA SÁNDOR hazánk fia írja, aki odahaza előkelő újságíró volt s aki, habár egy negyedszázad óta van már Amerikában s csak is a legelőkelőbb amerikai körökben fogrog, megőrizte szívének minden meleg érzelmét a magyar ügyek számára.

Most is, hogy *Savage* ur esorbát ejtett a magyar irodalom azzal, hogy *Molnár Ferencz* világhírű vigjátékát, „Az Ördög”-öt gyatra német fordítás után hozta Hartfordban színrre, KONTA SÁNDOR ur, lapunk e derék munkatársa, feltette magában, hogy még a legnagyobb pénzáldozatok árán is kiköszörül a csorbát, hogy elégtételt szerez a magyar irodalomnak, a magyar névnek és Molnár Ferencznek. És megszerzte az elégtételt. A BELASCO-SZÍNHÁZBAN MA, KEDDEN ESTE DICSŐSÉGESEN VONUL BE A MAGYAR IRODALOM. Az angol lapok kövér betűkben hirdetik, hogy a MAGYAR Molnár Ferencz MAGYAR darabját MAGYARBÓL ültették át angolba KONTA SÁNDOR és LARNED amerikai író s hogy HARRISON GREY FISKE rendezése alatt ünnepet fog ülni New Yorkban a magyar színiirodalom.

Ime az első lépés arra, hogy Amerika megismerkedjék a magyar irodalom termékeivel. Az első lépés arra, hogy azok, akik rendszeresen elikkasztják a magyar nevet, észretérítessenek.

Ha a new yorki magyarság egy táborban volna, ha tényleg annyira lelkes, aminőnek egyes alkalmakkal magát mondja, ma este fényes, felemelő és nagyszabású tüntetések színhelyévé tenné a Belasco-színházat. Mert azt a körülményt, hogy az előadás mindenütt mint magyar előadás van kiemelve, méltatunk kell nekünk, amerikai magyaroknak, akik folyton felzokogunk azon, hogy az amerikai hivatalos világ, hogy az amerikai sajtó elikkasztja Magyarországot s hogy e sikkasztások meggátolására magyar részről, a magyar hivatalos világ részéről nem történt és nem történik semmi.

Ime akadt egy férfi, aki soha a magyarság körében vezérszerepet nem kért és nem vitt, aki csak akkor vett részt magyar mozgalmakban, ha áldozatkészségéhez folyamodtak, — akadt ime egy férfi, aki férfias elhatározással és magyar szívének minden melegével véget akar vetni a magyar névvel való garázdálkodásnak. Idejét és pénzét szolgálatába állította annak az ügynek, amelyért az amerikai magyar sajtó évek óta hasztalanul küzd. És ő győzelemre vitte az ügyet. Ma már az amerikai nép százezrei a magyar irodalomról, a magyar „ördög”-ről, a magyar Molnár Ferenczről beszélnek s azok az ezrek, akik ma este végiggyőrködnek a szellemes magyar vigjátékon, holnap már másképp fognak vélekedni a magyarokról.

A ma esti előadás győzedelmi ünnepe lesz a magyar irodalomnak és illő dolog, hogy ebből az ünnepből a new yorki magyarság kivége a maga részét.

Lapunk illusztris munkatársának, *Konta Sándor* urnak pedig a *Bevándorló* gárdája, olvasói és a magam nevében köszönetet, magyar szívből fakadó hálát mondom, amiért letépte a magyar irodalmi munkáról a német ezafarangot és az ő szép magyar eredetiségében mutatja be a magyar szerzőnek magyar munkáját az angol színházlátogató közönségnek.

Singer Mihály.

FOKRÓL-FOKRA.

Magyar ember öngyilkossága New Yorkban.

Egy nagy reményekre jogosító fiatal embert, aki születésénél, neveltségénél és természetes tehetségeinél fogva szép jövőre tarthatott volna igényt, könnyelműsége gyorsan vitt a lejtőn lefelé, míg végre szombat délután világító gázball véget akart vetni az életének. Mikor rákadtak, még élt s valószínű, hogy a kórházban megmentik az életnek. Mi-nő életnek?

Arkóy Richárd, ez az öngyilkosnak a neve, egyetlen fia *Arkóy József* budapesti egyetemi tanárnak. Gonddal nevelték, de Richárd, ahogyan felesperedett, csak keserűséget okozott szüleinek. Meg kellett válnia a katonaságtól is s végre két esztendővel ezelőtt New Yorkba került. Itt a szép megjelenésű, finom modoru és előkelő képzettségű fiatal ember utat törhetett volna magának, ha komolyan gondolkodni és komolyan eszelekedni bírt volna.

Arkóy rabja volt a kártyaszenevedélynek. Rendes látogatója volt a leg-hírhedtebb kártyabarlangoknak és szenevedélyének kielégítésére becsapott mindenkit, akizhez hozzáférhetett.

Végre azután nem látott más kimenőt, csak a halált.

Az angol lapok hasábjában foglalkoznak az öngyilkossal, akit bárónak, grófnak, Széchenyi barátjának, diplomatának, ironok mondanak. Pedig nem volt ő semmi, csak szenevedélyes játékos. Ha meghal, a világ egy embert veszít, aki komoly törekvés mellett nagy hasznára válhatott volna az emberi társadalomnak.

ÓRIÁSI BUKÁS.

A Pennsylvania Coal & Coke Co. sorsa.

Serantonból az első pillanathban egy szinte hihetetlennek tetsző hirt vetünk. Azt, hogy a Pennsylvania Coal & Coke Company, melynek vagyona 26 millió dollár ér, fizetéseképtelen lett, s hogy a társaság ügyeit a bíróság máris gondnok kezelése alá adta.

A Pennsylvania Coal & Coke Company-nak 800.000 holdnyi szénbányaterülete van, részben üzemeltetve, részben pedig még majd csak ezután megnyitandó bányák. Becslés szerint a társaság szénterületei legkevesebb 1000 millió tonna szénre rejtnek magukban. Évi széntermelését 4 millió tonnára lehet tenni.

Magán a szénterületen kívül a társulatnak magának van 1000 vasúti széntszállító kocsija, 1000 kokszkemencéje

és az alkalmazottak által lakott 1260 lakóháza.

A Pennsylvania Coal and Coke Co. adóssága 13 millió dollárra rug.

Ennek az óriási társulatnak bukása természetesen számos apró társulatokat is maga után fog rántani. Számos vízmű és villanytelep van nála érdekelve, melyeket, ha rögtönösen tönkre nem is tesz, de legalább is annyira meg-rázkódtat, hogy csak küzdelmek mellett lesznek képesek magukat fentartatni.

A TENGHER URA.

500 millió dollár haditengerészetre.

Anglia ereje tudvalevőleg haditengerészeteiben fekszik. Most, hogy a világ minden hatalma lázas sietséggel igyekszik haditengerészeteit fejleszteni, Anglia is újabb befektetésekre gondolt. 500 millió dollár kölcsönt vesz fel, hogy flottáját gyarapítva és erősítve, ur maradjon a tengeren.

SZERESSÜK EGYMÁST!

Fajgyűlölet az egyenlőség országában.

Akármeny emberérvé folyt egy fél évszázad előtt a néger felszabadítása-ért, a felszabadult négerket jobban gyűlölik Amerikában, mint a néger rabszolgákat.

A minap is az Illinois állambeli Springfielden egy néger becselensége folytán hajtvadászatot indítottak a város összes négeréi ellen.

Történt ugyanis, hogy egy néger erőszakot követett el egy fehér asszonnyon. A fekete kéjenczet elfogták, de a felháborodott nép a fejét követelte. A börtönfelügyelő eszelhez folyamodott és autombilján a szomszéd városba vitte a foglyot. Mikor a „jambor” nép ezt megtudta, a néger-nyegedet megostromolta, pusztított és gyilkolt. Hanem azért ötven év előtt ugyanezeknek az embereknek előljei vériket ottontták azért, hogy szabad amerikai polgárok-ká váljanak a feketék.

URALKODJÉK A NÉP.

Bryan Jennings Vilmos beszédéből.

Bryan Jennings Vilmos, aki most harmadszor elnökjelöltje a demokratáknak, a minap lett hivatalosan arról értesítve, amint ezt már említettük, hogy az elnökségre jelölték. Ez alkalmából szép és nagyszabású beszédet mondott Bryan Jennings Vilmos. Mert azt meg kell engedni, Bryan ur szépen beszél s ha pusztá szavak hatással volnának, Bryan ur nem volna örökös jelölt, hanem bejutott volna már régen álmaimnak, vágyainak birodalmába, a Fehér Házba.

Bryan ur azonban ez alkalommal nemcsak szépen beszélt. Okosan beszélt. Megtanulta, hogy a demagógia fegyverei visszafelé sülnék el s így fékezte indulatait. Csak egy alkalommal tört ki belőle elemi erővel a népáimító demagóg, amikor mennydörögve ordította: engedjék a népet uralkodni.

Ezen azután Bryan urnak legrajongóbb hívei is mosolyogtak. Eszükbe jutott a denveri konvenczió. Eszükbe jutott a demokratáknak a konvenczió kiadott elvi nyilatkozata. És eszükbe jutott, hogy Bryan nemcsak a népek nem engedte meg a beleszólást, hanem a nép küldötteinek sem. *Igy akarom, így parancsolom*, mondá Bryan és egy-magában megcsinálta a konvencziót, egymagában megcsinálta az elvi nyilatkozatot.

De azért kedvencz frázisa mégis csak az: engedjék a népet uralkodni.

BENSŐ IMA.

ELSŐ FERENCZ JÓZSEF SZÜLETÉSE NAPJÁRA.

Te, akinek kezében az élet ragyogó napja, a Halál csillagatlan éjszakája; Te, aki szemed egy sugarával új világokat hívhatasz létre, régiket dobhatasz az enyészet ölébe; Te, akinek végtelen lényében csepp az Idők örök folyama, parány a Tér határtalan mértéke; Te, aki a csalhatatlan Igazság, a mindent Tudás, az önzetlen Jóság, a szeplőtlen Szeretet maga vagy; Te, aki uralkodsz uralkodók, országolsz országok felett: Isten! népek, országok, királyok Istene, hallgasd meg könyörgésünket.

Egyik férged, az az ember, akit „Mária országának” trónjába a Te kegyelmed emelt, ünnepet ül. Születésnapját. Vele ünnepel az egész... az egész — hivatalos Magyarország. Ó, mert a nem hivatalos Magyarország, a jogából kifosztott szegény magyar nemzet, javaiból kiforgatott szegény magyar nép, — rettenetes végzet: — nem tud örülni akkor, amikor királya örül, és nem tud sírni akkor, amikor királya bánatos. Te, Mindentudó, tudod: miért? Bár a királyi halálanságot királyi nagylelkűséggel üzte vissza mindenkor az áldozatkész, hű gyermek, atyjának szeretetét nem tudta kivívni soha. Bünökre, amiken ott feketélt a meg nem tartott törvény, a megszegett szóátka, borzalomokra, amiken ott piroslott a hóhérrézre adott hazaszeretet és hősiesség vére, a feledés, a bocsánat leplet, krisztusi magamegtagadással, hiába borította. A császár-király király-lyá is lenni, nem tudott soha.

Koronás urunk születésnapján mit kérünk Tőled, Isten, népek, országok, királyok Istene?

Nyisd fel szemeit az agg uralkodónak, hogy amit egy emberéleten keresztül nem tudott meglátni, meglássa most, amikor előtte már a sir árnya borong. Meglássa és megértse az évezre-des tanulságokkal megpecsételt nagy, szent igazságot, hogy Árpád népe felett a csel, az erőszak ideig-óráig uralkodhatik ugyan, de ezt a népet kormányozni csak szeretettel lehet.

Világosítsd fel elméjét a tévelygőnek, aki nem veszi észre, hogy családjának — heterogén, széthúzó és egymással mindhóltig ellenséges elemek egybeforrasztására irányuló — összbirodalmi politikája rendszer nélkül való örület, és nem veszi észre, hogy a Habsburgok napja csak a „nyolcz századoknak yézivatara” közt — is diadalmasan magyar Budavár és nem a „nagy-német” vulkánokon szendergő Burg felől kelhet.

És értesd meg az agg monarcha hiu, renegát tanácsosaival azt az elemi igazságot, hogy nem a népek vannak a királyokért, hanem a királyok a népekért, és, hogy népek és királyok felett vannak azok az eszmények, amiknek tisztaságát elhomályosítani, adják bár cserébe a világ leggyémántosabb becsületrendjét, becselenség.

Bennünk, haragoddal annyiszor meglátogatott magyar nemzetben pedig, ébressz fel nemzeti létünknek idegen kulturák karjában elszunnyadt lelkét, az Öntudatot, amely Monroe-elvek nélkül is biztosítja Magyarországot a magyaroknak és megtartja a magyart magyarnak Alföld napsütötte rónáin, Allegheny árnyas lejtőin. Támaszd fel bennünk a meddő küzdelmek közt kiszenevedett Bizalmat, amely nélkül nincs siker; a tenger-csalódás szikláin elvezért Hitet, amely nélkül nincs Megváltás. Benső ellenségeink leküzdésére egyesítsd bennünk az okosságot, az eszélyességgel, a szigort a méltanyossággal, hogy azok az ábrándozók, akik ma, nemzetiségi aspirációk ré-

vén államot akarnak az államban, ne kényszer, hanem jobb meggyőződésből találják fel azt a magyar jogat alatt. Ha külső ellen támad, lopjad kardjainkba villámot erejét. A nyomoronyította sebet, amelyből kataraktákban ömlik a vér az Újvilág munka-csatornáiba, tapaszsd be a jólét áldásaival. És méltóvá tevé minket a nemzeti lét Szentháromságára, a Szabadságra, az Önállóságra és a Függetlenségre, vezess el minket a szabad, az önálló, a független Magyarország Igéretföldjére.

Te, akinek kezében az élet ragyogó napja, a Halál csillagatlan éjszakája; Te, aki szemed egy sugarával új világokat hívhatasz létre, régiket dobhatasz az enyészet ölébe; Te, akinek végtelen lényében csepp az Idők örök folyama, parány a Tér határtalan mértéke; Te, aki a csalhatatlan Igazság, a mindent Tudás, az önzetlen Jóság, a szeplőtlen szeretet maga vagy; Te, aki uralkodsz uralkodók, országolsz országok felett: Isten, népek, országok, királyok Istene, hallgasd meg könyörgésünket.

Dr. Hódinka Tivadar.

TOLVAJOKAT KERESÉK.

A „Bevándorló” kishirdetéseiből.

Egy *Weissenstein Berta* nevű asszony a következő kishirdetést tette közzé lapunkban:

TOLVAJOKAT

keresek. A budapesti illetőségű *Laub Miksa* és a jánosházai illetőségű *Reizinger Hugó* nálam laktak és egyszerre csak eltűntek és magukkal vitték ruháimat, egy lánczomat és két gyűrmet. Szegény betegpótló vagyok, akit a kár nagyon sujt. Aki a tolvajok hollétét tudja, sziveskedjék azoknak címet velem közölni. Címem: *Weissenstein Berta*, 1436 Second Ave., New York.

Reizinger Károly Hugó, aki egy wilkesbarrei kórházban mint ápoló volt alkalmazva, elhólvasta a hirdetést és ártatlansága tudatában megírta az asszonynak, hogy hol tartózkodik. *Weissenstein Berta* erre azonnal kérte az elfogatását. El is fogták őt is, *Laub Miksát* is. New Yorkba hozták, ahol ötvenkét napot töltött a börtönben. Minap tartotta meg ellenük *Mull-queen József* bíró a tárgyalást, amelynek során *Reizinger* ártatlansága kiderült. A bíró ajánlatára kapott is egy ingyenjegyet Wilkesbarreba, hogy újból elfoglalhassa az állását.

Laub Miksa beismerete a bűnét s így elítélték.

Reizinger Károly Hugó szerkesztőségünkben kijelentette, hogy *Weissenstein Berta* ellen hamis vádaskodás címén pert indít és kártérítést is követel.

PÉTER LEVELEZ.

Azt írja, hogy ő nem látit.

Lapunk más helyén megírtuk, hogy Péter királynak bécsi látogatása elmaradt. Oka az a délmagyarországi, immár felfedezett összeesküvés, mely miatt eddig is már számos letartóztatás történt.

Az a *Nastics*-féle röpirat, mely az összeesküvést felderítette, Péter királyt, a szerb trónörökösöt és a szerb udvart vádolta mint az összeesküvés értelmi szerzőit.

Péter király hát most levelet írt *Ferencz József*nek s a legnagyobb felháborodás hangján tiltakozik az ellen, mintha ő és fia az összeesküvésben résztvettek volna.

THE DOLLAR SAVINGS & TRUST COMPANY

MAGYAR OSZTÁLYA

YOUNGSTOWN, O.

VAGYON: \$1,500,000. PÉNZT KÜLD az ő-házába és a világ minden részébe, gyorsan, olcsón és pontosan. PÉNZBETÉTEK után 4 százalék kamatot fizet. ÜZLETVEZETŐ: *Burger B. Lajos*

MAGYAROK AMERIKÁBAN.

ALABAMAI MAGYAROK.

Az Alabama állambeli Birmingham-ból a következő levelet vettük:

Tekintetes szerkesztő ur! Felkérjük a tek. szerkesztő urat, hogy segítene rajtunk, minekértán már hat hete, hogy munka nélkül vagyunk. Tíz hónappal ezelőtt hureztolt ide bennünket egy ügynök a bányába és most Alabama minden bányájában sztrájkolnak. Öt hét előtt jöttünk ide Birminghamba azzal, hogy itt munka után nézünk; de mivel angolul nem beszélünk, semmiféle munkát nem kaphatunk, mert itt iszonyúan gyűlölik az idegeneket. Itt eszünk ketten vagyunk magyarok s míg a bányában dolgoztunk, nem igen juthatunk pénzhez, mert a legnagyobb bányába vitték bennünket, ahol a legrosszabb munkát kaptuk, mivel hogy nem tudtunk angolul beszélni. Majd hogy bolondot nem ütök belőnk, de azért csak túrtuk, amíg dolgozhattunk. Ami egypár dollár megtakarítottunk, az utiköltségre kellett, és most már egy centünk sincsen, amivel a burdót fizessük. Mindenből kifogytunk, ruhánknak leszakad róluunk, burdórt is tartozunk öt-öt dollárral s így most már éhen kell elpusztulnunk mindkettőnknek, ha a tekintetes szerkesztő ur meg nem könyörül rajtunk. Mi itt kilődünk munka nélkül, családjaink meg odahaza sírnak. Majd a szívünk hasad meg, mikor kapjuk a levelet, hogy küldjünk egy kis pénzt. De hát miből küldjünk, ha nem dolgozhatunk? Szívesen vállalnunk akármilyen munkát, de ha egyszer nem adnak. Azért még egyszer felkérjük a tek. szerkesztő urat, hogy segítsen ki ebből a nagy nyomorból, hogy New Yorkba mehessünk, ahol legalább munkához juthatunk. Maradunk hazafias tisztelettel *Simon Károly* 107 1/2 South 20 street, Birmingham, Alabama.

Adtuk az Alabamában szerencsétlenségbe jutott honfitársak levelét, akiken segíteni, őszinte sajnálatunkra, nem áll módunkban. Ők nem az egyedüli magyarok, akik ez idő szerint nélkülözésekkel, inséggel vannak szembesítve. Persze az ő bajukat súlyosítja az a körülmény, hogy oly államban nyomorognak, ahol az angol nyelv nem tudása folytán egyáltalán munkához jutni nem bírnak. Ez okból felhívjuk az ótani konzulátusi ügyvivő figyelmét a szerencsétlen magyarokra.

SZABÓ LÁSZLÓ SAJTÓPÖRE. Említettük, hogy Szabó László new brunswicki ref. lelkész az ellene elkövetett

paprika-merényletből kifolyólag sajtópört indított lapunk szerkesztője ellen s ennek letárgyalására New Yorknak egyik leghíresebb és legköltségesebb ügyvédjét, Levy Abrahamot kérte fel. Említettük azt is, hogy a bíró mult kedden szemébe mondta a vádló ügyvédjének, hogy a „Bevándorló“-ban megjelent s a per tárgyát képező cikkben a rágalmazás tényálladékát megállapítani nem bírja. Mégis, hogy panaszának írásbeli fejtetetésére utasította, amely fölött péntekre helyezte kilátásba a döntést. Lapunk szerkesztőjének ügyvédje, *Hunfalvy Hugó* ur ebbe belement, sőt vádló ügyvéd kérésére azt is megígérte, hogy a kihallgatástól eltekint, holott nyilvánvaló, hogy magának Szabó Lászlónak kihallgatása is eldöntötte volna az ügynek sorsát. Pénteken a bíró kimondotta, hogy, miután ő nem hivatott annak megítélésére, vajjon a cikkben foglaltak igazak-e vagy sem, szerkesztőnket száz dollár kezesesség alá helyezi, míg a Grand Jury dönt. Nyíltan kimondta azt is, hogy ez a kezesesség pusztán formai dolog, mert legszívesebben elállott volna bármilyen kezesesség kiszabásától. Együttal megengedte lapunk szerkesztőjének, hogy a kezeséget tetszése szerint állítsa. — A tárgyaláson jelen volt *Kathy* esperes és Borsos lelkész Wallingfordról, akik a „győzelem édes tudatában“ távoztak Szabó lelkész társaságában. Mi attól tartunk, hogy a Grand Jury el fogja utasítani a vádat. Habár nem szívesen látjuk a pereskedést, ez esetben mégis örülnénk, ha tárgyalásra kerülne a dolog, hogy töviről-hegyire kifejtessük nézeteinket s hogy bemutathassuk a bíróságnak is, az esküdteknek is a papok által szerkesztett *Heti Szemle* szeretettel áthatott, békés hangulatu és fölemelő cikkeit, különösen azokat, amelyek panaszos Szabó László aláírásával jelentek meg. Már gyakran megtörtént az, hogy a vádló gyors fordulattal a vádlottak padjára került.

TRENTONI CSENDÉLET. Egy trentoni angol napilapban szórul-szóra a következőket olvassuk: Ha a legközelebbi Grand Jury üléséni fog, az egyes magyar pártok közötti vizsaly szellőztetésre kerül, s ha csak a fele azoknak a híreknek, amelyek keringenek, igaznak bizonyulnak, a koloniának néhány ugynevezett vezére vagy deportáltatni fog, vagy feyházba vándorol. A rendőrséget is belehozták a dologba s most megismerkednek azokkal a zsarolásokkal, amelyek a régi kerületben folynak. Egy vezető magyar polgár,

mikor az ügyről beszélt, azt állította, hogy egy ember évek óta 5 dollártól 25 dollárig terjedő összegeket zsarolt ki honfitársaitól s mióta a pénzkéréses ez új módját megkezdte, egyáltalán nem dolgozott.

Dettmar rendőrkapitány a magyarok zavarairól beszélve, kijelentette, hogy a pártok küzdelmének beszüntetésére valamit tenni kell. A rendőrség meg van bénítva, mert nincsen elég magyarul beszélő rendőr. Ez felette fontos, mondá a kapitány, miután Trentonban 6000, vagy 8000 magyar van s az a néhány rendőr nem tud velük elbánni. A hatóságok azt mondják, hogy egy ember iparágat teremtett annak kifürkészéséből, hogy melyik családnak vannak bajai s azután 5 és 10 dollár erejéig megszarolja őket azon ürügy alatt, hogy letartóztatásuk esetére segíteni fog rajtuk. Tavaly megejtett több letartóztatás ezen egy ember működésére vezethető vissza s ezekre a tényekre most felhívták Crossley államügyésznek és a Grand Jurynek figyelmét.

Igy ir a trentoni magyarokról egy angol lap. S mindez három ember „működésének“ köszönhető. Meddig fogják a trentoniakat azt a három embert megtérni a körükben?

ILLÉS TÓNI TAFTNÁL. *Illés Antal* magyar festőművész a napokban ismét visszautazott Hot Springsbe, hogy befejezze *Taft Howard Vilmos* republikánus elnökjelölt arcképét, melyet Illés tudvalevőleg a new yorki magyar republikánus klub számára fest.

BETÖRÉS EGY MAGYAR ORVOSNÁL. Hogy dr. *Horn Ferenc* jeles orvos a felsővárosba hurezkodott, annak nemcsak a felsővárosi betegeket örültek meg, hanem a — betörők is. Ezen titokban dolgozó művész urak a minap éjjel, persze előzetes bejelentés nélkül, meglátogatták dr. Hornék házat, ahol nem hagytak ugyan maguk után kedves emléket, de annál kedvezőbbeket vittek magukkal. Elemelték az ebédlőből az esütneműket.

HARSÁNYI ISTVÁN BETEG. Őszinte részvétellel értesülünk arról, hogy *Harsányi István* bridgeporti ref. lelkész megint visszaesett régi betegségébe. A derék magyar lelkész tuberculálta az erejét, pihenőt sem engedve magának, dolgozott éjjel-nappal, míg végre összerokadt. A lelkész urnak bája, ha nem is aggályos, de hosszabb időre elvonja őt hivatásától.

CSALÁDI ÖRÖM. Nagy az öröm *Lamp József* new yorki honfitársunk házában. Neje egészséges fiúgyermekkel ajándékozta meg őt. Hugó névre keresztelték.

BORNEMISSZA BÁRÓ HAZAUTAZOTT. *Bornemissza* báró pitts-

LEGOLCSÓBB UTAZÁS EUROPÁBA!
KETTŐSCSAVARU GYORS GŐZHAJÓKON
KÉNYELMES ELHELYEZÉS, KITŰNŐ ELLÁTÁS.

FELVILÁGOSÍTÁST AD DÍJMENTESEN:

LÁNG JÓZSEF IGAZGATÓ
1496 Second Ave., - - NEW YORK
MAGYAR BANKHÁZ, LEGGYORSABB PÉNZKÜLDÉS.

burgi konzul a *Mauretania* hajón Angliába utazott, ahonnan Magyarországra indult. A pittsburgi konzul csak rövid tartózkodásra ment haza, ahonnan a jövő hónap folyamán visszautazik pittsburgi állomására.

MEGHALT MUNKA KÖZBEN. Pittsburgi levelezőnk írja: *Forgács János* honfitársunk a Carnegie-gyárban munka közben rosszul lett s mire barátai hazavitték — meghalt. A meghaldolt több egyelthez tartozott s temetése nagy pompával ment végbe. Főtiszteendő *Holozsnyay, Szabó és Kecskés* lelkész urak temették. Az egyetek tagjai példás rendben haladtak a koporsó előtt, a meghaldogultat — bár ott volt a halottas kocsi — barátai vitték. A szomorú menet kegyeletteljes hatását némileg rontotta azon körülmény, hogy a lelkész urak a kocsiiban kissé tulvig társalgást folytattak. A hátrahagyott özvegy fogadja mély részvétünket.

KEDÉLYES TÁRSASÁG. *Dzovonyik János és Svablyik György, Béres Mária és Fenék Mária* homesteadi lakosok kirándultak a zöldre. Valami farmon mulathattak, mert rózsás kedvben haladtak vissza Homestead felé. Hogy a visszatérés még vidámabb legyen, egy üveg szivervitőt is vittek magukkal, melyet utközben hosszú kortyokban fogyasztgattak. Egy rendőr felszólította őket, hogy ne iganak az utcán, mire a két ifjonec a rendőrré támadt és oly alaposan helybenhagyta, hogy az most a kórház ágyát nyomja. A rendőr állítása szerint a két hölgyike is alapos kézimunkát végzett kis körmeivel a rendőr pofácskáján. Szóval a kis cizciák — cizciát játszottak. A két lovag személyenkint \$400 kezesesség alá van helyezve.

HOGYAN SEGITI A KONZULÁTUS A MAGYAROKAT. Abból az alkalomból, hogy Homesteaden vagy száz magyar embert elfogott a rendőri erő-

szak, a következőket írja pittsburgi levelezőnk:

Eddig úgy tudtuk, hogy Homestead Pittsburgból 3/4 órány belül érhető el vilámon. De mit tudunk mi, közönséges munkások, kiket az élet hajszája siettet. A Magyar és Osztrák országok konzula többet tud. Siessen egy báró? Mi a csodának? Hiszen a született urat három tulajdonság jellemzi: *Nem siet, nem fizet, s nem csodálkozik.* A három közül az elsőt váltotta be báró *Bornemissza* pittsburgi magyar konzul akkor, amikor az ártatlanul börtönben slynlő magyarok segítségére, — kik délelőtt 10 órákon telefonon kérték fel, hogy vegye őket védelmébe — délután 5 órákon küldött segélyt. Ah! Istenem! És milyen fényes segélyt!

Megjelent a tárgyalás napján délután 5 órákon *Hobek Henrik*, hivatalos nyelven „Consular honorar Beame“ ur, ki a reá várakozó magyaroknak kijelentette, hogy itt nem lehet csinálni semmit, vegyék ki a bírótól a jegyzőkönyv másolatát, azzal azután ő őket egy ügyvédhez vezeti s ha ennek költségeit megfizetik, perlekedhetnek a rendőrökkel akár ítéletnapig.

Egyesek kérték is a jegyzőkönyvet, csak hogy a bíró ur azt ki nem adta, de ki sem adhatta, mert tárgyalási jegyzőkönyvet nem is vezetett. Enélkül pedig nem lehet csinálni semmit, tehát a cs. és kir. Magyar és Osztrák országok képviselati hatósága tehetetlen akkor, amikor idegen földön 105 magyart okatlanul, igazságtalanul, lelketlenül fosztanak meg szabadságuktól.

Tennek ezt csak EGY amerikai álampolgárral Magyarországon, meglehet, hogy maga Wekerle szaladna érte a börtönbe s karonfogva vezetné ki onnan. És tenné ezt nem előzékenységből, de azért, mert „muszáj“. Ha házányk csak azért tart külföldi képviselőket, hogy azok külföldön honunk gyengeségét és erélytelenségét hirdessék,

tisztességes munkásember társaságát.

Elmosolyodott:
— Azon gondolkodik, hogy paraszti napszámos létemre háromcsillagos konyakot iszom? Ne törje rajta a fejét. Az alkoholban nagyfoku regzési motívum található. Ez a magyarázata az alkoholizmusnak, nem egyéb. Minden ember, aki a borből ki szeretne bujni, alkoholt iszik. És tudja, miért? Mivel az alkohol, a zene után, ami szintén regzés, a sejteket legjobban figyelmezteti arra, hogy a sejtnek nem kell sejtnek maradnia, beolvadhat, belekorhatik, belerobbanhat a vibráló éterbe és... onnét a semmibe.

— Hogy sokat ittam? Lehet, főmérnök ur, de még nem eleget. Nagy utra készülsz. Bele akarok nyargalni, bele akarok robbanni — igen, ez a helyes kifejezés — anyagommal és energiámmal együtt a semmibe: kívül a levegőn, kívül a dimenziókon, kívül a kötött, a centripetális és centrifugális energiákon... Nem? Ne nézzem rám oly száznál. Tanulhat tőlem valamit, egészen új dolgokat, aminőkről sohasem hallott. Tudja-e, főmérnök ur, mi az anyag?

— Ej, kedves barátom...
— Nem tudja. Rosszul tanulta, rosszul tudja. Ismeri Gustave Le Bont? Hallotta a híret? Nos, ő az én barátom. A teóriánk közös. Együtt főtük ki mámoros éjszakákon, a tudománysojorgó orgiáin...

A baráber fölyényesen mosolygott; — ezt a mosolyt már láttam, sokszor láttam valahol, de hol?! Istenem, hol?! — és önkéntlenül éreztem, hogy szellemlény fölyényben áll velem szemben; és hogy a szertelennek látszó dobálódszók, miket a természet nagy tényezőivel véghezvisz, egy lángelme nyilatkozásai... [De mintha füstje is volna ennek a lángnak!]

[Vége következik.]

TÁRCZA.

A BARÁBER.

Irta: *Kanissay Ferenc.*

A tagbaszakadt óriás egy júniusi regelen állított be irodámba, a Kárpátok közt, a latorezavölgyi vasutépítésnél.

— Ön a főmérnök?

— Én.

Deres szakállá csaknem leért az íróasztalomig. Az ablakon besugárzó napkéve egy boltozatos, szigorn homlokot világított meg, amely alatt, a szem helyén, két fekete üveg sötétlett.

— Munkát kérek. Napszámos ember vagyok.

Mérmőkeim már a vonalon jártak. Inasomat a faluba küldtem. Egymagam fogadtam tehát ezt a megdöbentő férfit és önkéntlenül nyultam a nadrágzsebembe, ahol revolvert hordok a tavalyi munkáslázadás óta.

— Hozott-e szerszámokat?

Foltos kabátját vállig felgyűrte: — Ezeket. A két karomat.

— Hogy hívják?

— Én sem kérdeztem az ön nevét, főmérnök ur.

— Tudnom kell, hogy kiesoda.

Az óriás odament az ablakhoz és izmos karjával kimutatott:

— Négy fekete bivaly vonja a szekeret, amely aczélsínekkel van megrakva. A bivalyoknak talán nincs is nevük; vagy ha igen: kíváncsi rá a főmérnök ur?

Nyíltan, keresztlenül mondta ezeket. Bizalmatlanságom elmúlt. Sejttem már, miféle szerzett az én emberem. Ő is azok közül az önmagukkal és az egész világgal meghasonlott különcök közül való, akiket minnk, vaspálya-vagy országútépítő vállalatoknál dolgozó mérnökök, barábernek nevezünk.

Felfogadtam az óriást. Mert nincs jobb munkás a barábernél. — A baráber nem kérdezi, mi a bére? A baráber nem okoskodik sokat; a baráber csak dolgozik, akár a gép. Rejtelmesen jön és nyomtalanul megy. A falevél útja, melyet a szél idesodor, aztán továbbbörpít: nem titkosabb. Talán börtönben ült és nem térhet vissza régi világaiba, — hát kavicsot zuz, talpát czipel, árkot ás. Belső, városi munkákhoz nem szegődik soha. Csak kint, pusztában, vagy erdőben jelentkezik, hogy ismét eltűnjék... Talán szégyen, talán bánat il a szívén. Kitudni nem: csak sejtteni lehet. ...Egy kollégám ilyen baráberben ráismerni vélt egykori főnökére és nevény szőlitotta. A baráber nem felelt, de másnapra nyoma veszett... Épp oly buzugó, szinte fatalista munkások ezek a munkások közt, — mint aminők a francia légionáriusok a katonák között.

Ez a baráber roppant érdekelt. Kalandos vonatkozásokat illesztgettem rá; szerettem volna egyszer a fekete pápaszeme nélkül látni, mert egy hírneves férfinra hasonlított, aki, némelely szerint öngyilkos lett, mások szerint Amerikába költözött.

A vasutépítési vállalkozó harmadnap megérkezett. Neki is, amint nyomban észrevettem, szemébe ötlött:

— Uj munkás?

— Igen.

— Hová való? Mi a neve?

— Nem tudom. Titkolja.

— Ah, sajtáságos!... Hányadik szelvényénél tart a talpfák lerakása?

Ezt a kérdést a vállalkozó azért tette föl, hogy a baráber iránt való kíváncsiságát, sőt — merem állítani — ideges érdeklődését leplezze. Meg sem várva a munkálatok haladására vonatkozó választást, sietve távozott. A felesége elé ment, aki, mint többször, most is kijött nézelődni. Ez az asszony roppant kaczer teremtés; ugy hallottam, színészno volt azelőtt; a vállalko-

zó voltaképpen nem is a férje. Csak a barátja. Az asszony valaki másnak a felesége, vagy özvegye. Én nem tudom, amugy félfüllel hallottam; akaratlanul. Szoknyahistóriák engem nem érdekelnek.

Elindultam a munkásaim közé. A baráber meven nézett egy irányba. A vállalkozót és az asszonyt nézte. Lépteim zajára összeresztent és folytatta munkáját.

A talpfákkal foglalatokodott. Majd megint abbanhagyta a munkát és megszólított:

— Főmérnök urnak emlitem a multkor a bivalyokat. Igaz-e?

— Igaz.

— Nézzé, itt kullognak. Milyen szomorú a szemük. Ha nem tréfa a lélek-vándorlás, ugy ezek sem mindig viseltek bivalybört. Lehet, hogy valaha egy vállalkozó, egy főmérnök, egy ügyvéd, vagy egy tanár bőrében voltak. Ebben áll a hibájuk! A lélek azt hiszi, hogy mindig tokban kell lennie, tanárbőrben, vagy krokodilbőrben, — mindegy: de bőrben. Mikor éri föl ésszel a lélek, hogy a bőr unalmas dolog, egy csöppet sem kötelező, — hiszen a bőr utóvégre kényelmetlenné válhatik, mint a szük eszima. Nem volt még ugy a főmérnök ur soha, hogy szeretett volna kibujni a bőrből?

Meglepődvé néztem az arcába, csak hogy a szemé előtt az a két fekete üveg, eltitkolta a lelkét. És mivel újból csökönyös hallgatásba merült, magára hagytam emberemet, de gondolatai elkísérték és nyugtalanságot okoztak. Alig egy hét múlva, mintha csak az imént hagyott volna fel a beszélgetéssel, így folytatta:

— Igen, uram, ki kell bujni az embernek a bőrből. És ez nem afele beszéd. Ezt meg lehet cselekedni. Vagy azt hiszi, hogy a hegyek és a kavicsok is, nem bujhatnak ki a bőriükből? Azt

hiszi, nem semmisülhetnek meg végérvényesen? Mert ez a földolog. Végérvényesen megsemmisülni. Nem a vegyi bomlást értem. Az semmi. Az atomok, a molekulák bomlása, a semmibe való felolvadása: — ez az igazi!

Rövid szünet után hozzáfűzte:

— Gyorsaság, keringés, rezgés kérdése az egész.

Határtalanul izgatott ez az ember! Baráberéknél ugyan szokva vagyok ahhoz, hogy tanult emberek; de ezek a rapszodikus kitérősek többet árultak el az átlagos intelligenciájánál. A különös hasonlóság... Csak egyszer letenné a fekete pápaszemét!... És miért fél tőle a vállalkozó? Félt tőle, igenis. Azóta egyszer sem jött ki a pályára, sem ő, sem a felesége... Ugy van! Itt valami rejtelmes összefüggésnek kell lappangania. Emlékszem, hogy a baráber firkészve és hosszasan nézett, messziről, a vállalkozó feleségére és valósággal leste minden mozdulatát.

Talán csak nem?!...

A barábert ma délelőtt nem láttam. Eltűnt volna? Lehetetlen. Hiszen valamiert jönnie kellett, erre esküdni mernék. Mi volna a kötelességem? Kivallatni, vagy elküldeni? De ártalmatlanná tehetem-e? És szükséges-e tőle tartanunk? Képzeldés... Egy rossz szót sem szolt soha. Távolléte mégis aggodalommal tölt el.

Véletlenül akadtam reá déli egy órákor a munkások kintjában. Erre, hogy itt találok, nem gondoltam volna. Kívüött konyakos üvegek sorakoztak előtte az asztalon.

— Ittam! — jegyezte meg magyarázólag.

Bármelyik munkásomat megdorgáltam volna ezért, de a helyzet most nem volt leczkésztetésre alkalmas.

— Egy poharat a főmérnök urnak! — intézkedett az óriás és kocczintanom kellett vele.

— Reménylen, nem veti meg egy

ny jobb, ha nem tartja őket és eltartásuknak terheitől megmenti a szegény, adófizető magyar népet.

A MAGYAR FÖLD. Megirtuk már, hogy szeptember hetedikén fogják a connessvillei római katolikus magyar temetőben elhantolni a hazulról idehozott magyar földet. Főt. Fényes Lajos connessvillei római kath. magyar plébános ezt a hazafias aktust nagy ünneppé fogja avatni s eziránt legszélesebb körben megtervezi az intézkedéseket.

ORVOSBÓL ÜGYVÉD. Kozma Arthur dr. new yorki magyar orvos, aki a new yorki magyar közéletben is szerepet visz, az ügyvédi pályára lépett. Már beiratkozott a jogi tanfolyamra és Hunfalvy Hugó ismert magyar ügyvédnél fogja a joggyakorlatot végezni.

BOGÁTHY-KORLÁTI. Holnapután, esztendőkor fényes esküvő lesz New Yorkban. Korlath Mihály scalpleveji magyar bankár fogja délután öt órakor az 55-ik utcai Szent János-ról elnevezett templomban oltár elé vezetni Bogáthy Laura Erzsébet kisaszonnyt. Az esküvőt fényes lakoma fogja követni Telmányiék házában.

PERÉNYI LÁSZLÓ PLÉBANIÁT VÁLTOZTAT. Megirtuk, hogy főt. Perényi László római kath. plébános lemondott a perth amboyi plébániáról. Lemondásának híre azonnal meghívták őt Toledoba, ahonnan főt. Eller Ferencz ur távozni készül. Közben New Yorkban is megindult egy széleskörű mozgalom, hogy Perényi főurat visszahódítsák a new yorki magyar katolikusok számára. Ertesülésünk szerint egy hatszáz aláírással ellátott kérvényt nyújtottak be a new yorki magyar katolikusok az érsekséghez, amelyben Perényi plébános kéri maguk számára. Korcsics mostani new yorki plébános ugyanezen forrásunk szerint visszamenne Perth Amboyba.

DAL ORTINSZKYRÓL. Pittsburgi levelezőnk írja: Ortinszky püspök ur jelenleg Pittsburg vidékén folytat körutazásokat, talán azért, hogy az ottani magyar görög kath. templomokat kézrekaparintsa, vagy talán azért, mert a magyar görög katolikusok nem akarnak fizetéshez járulni. A kapeza szorul, mert úgy hallatszik, hogy a magyar kormány is megvonta a szubvenziót. Legutóbb Balogh Mihály pittsburgi ex-szikmatikus görög kath. papnál írtott fel a sátrát és onnan intézi kirohanásait. Balogh Mihály, aki különben a püspöknek fő-uszályhordozója, mindent elkövet, hogy a püspök körutja sikerüljön, de felsült vele. A püspök miséjén alig jelent meg pár hívő s ezeket nem hatotta meg afölötti zokogásával, hogy mennyire bántják. Az elsirt prédikáció és mise után a püspök a pap előtt megelégedésének adott kifejezést. Hiszen hogyné fejezte volna ki, mikor a saját szemeivel meggyőződött arról, hogy Balogh ur egyházi könyvei nem Magyar-, de Muszkaországból származnak, Moszkva orosz városban nyomattak. Eredményképpen a pittsburgi magyar érzelmi hívek gyűlést tartottak, amelyen elhatározták, hogy Balogh Mihály urat mihamarabb — elmenesztik.

A püspök ur Pittsburgban való tartózkodása alatt Danilovics Jánost papját szentelte, Danilovics tisztelőndő ur papja tanulmányait Amerikában végezte, előzőleg azonban az 1900-ik évben Ungváron az érettségét megkötötte. Az Amerikanski Ruski Vicsnoki is épületes dolgokat közöl Ortinszky urról. Nevezett lap azt írja, s a felelősség az állításért persze őt terheli, hogy 1896-ban, barát korában Ortinszky megsértette az uralkodói házat. A bírói ítélet előtt a nevezett lap szerint akképp menekült meg, hogy az orvosok gyengelméjének, epileptikus rohamokban szenvedőnek és beszámíthatatlannak nyilvánították. Halljuk, hogy az itteni görög katolikusok a napokban petíziót menesztettek a szentszékhöz, amelyhez az említett orvosi bizonyítványt mellékelik.

Allegorikusan augusztus 30-án szentelik fel a görög kath. templom kápolná-ványát. A hívek a gyűlésen elhatározták, hogy a szomszédban időző Ortinszky püspököt nem hívják meg.

Mult vasárnap, de úgy látszik, hogy minden fáradozása most már hiábavaló. Semsey. A NEW BRUNSWICKI PAPRIKA-MERENYLET. Tiszt. Szabó László ur a Heti Szemle egyik számában azt mondta egy a neve aláírásával ellátott

... hogy az a „bizonyos tanu, aki megégett arra, hogy a Szabó által elfogott két paprikásnő nem volt paprikásnő, azaz nem követte el a megégetést, hamisan esküdött s hogy egy paprikásnő bárki is kész megégetni. Most azután kislit, hogy az az illendő tanu igenis jóhiszeműleg esküdött s hogy Szabó tisztelőndő ur paphoz nem illő módon meggyanúsított nyilvánosan egy embert, ha mindjárt nem is nevezte meg a nevét. Kiderült ugyanis, hogy a valódi merénylők Szabó László urnak voltak a hívei, sőt az egyik, értesülésünk szerint, falubelije is. A két merénylő nő neve: özv. Knüzner Sándorné és Rácz Erzsébet. A két nő a minap valamin összevetett s így elárulták egymást. Közben azonban, ne hogy bajuk támadjon, összeszedték czokmókjukat és New Yorkba rándultak. Lesz gondunk rá, hogy itt kinyomozzuk a hollétüket.

KIS TÜKÖR.

Mit tanít a história?

A história nagyon sokat tanít — és következképpen a históriából nagyon sokat is lehet tanulni. Különösen is a magyar históriából, amelynek oly kiemelkedően szép és nagy eseményei vannak. Például mi sem bizonyítja szebben és meglepőbben nemese a magyar gallériát, mint az a jelenet, amikor Széchenyi István gróf egy évi jövedelmét ajánlotta fel a létesítendő magyar tudományos akadémiá czéljaira és amikor barátainak arra a kérdésére, hogy hát mi fog őt élni, azt felelte: majd csak eltartanak a barátaim.

Egyik munkatársunk, aki egyébként nem nagy barátja a jeleneteknek, de annál szívesebben követi nagy emberek követésére érdemes példáját, a napokban néhány barátját születésnapja alkalmából elegánsan „megtritolta”. Az azonban senki sem sejtette, hogy a nobilis ifjunak ez a tritolása egész heti fizetésébe került és éppen csak annyira maradt meg, amivel ticketet válthat a „elevator”-ra.

— Nos, barátaim, — így szól az ifju — én most kiadtam az egész heti fizetésem, nincs egy garasom sem.

— No, és miből fogsz aztán egész héten élni — koczkatázza meg a kérdést az egyik „megtritolta”.

A mi hősünk erre pözba vágta magát és éppen olyan szépen — bár bizonyos, hogy nem olyan hatással, miként Széchenyi gróf — így felelt:

— Majd csak eltartanak a barátaim! Hogy a barátok a történelmi érzékű ifjut erre alaposan elverték, azt fölösleges a „Kis tükrő” olvasóinak külön kiemelniük.

A füttyülő bokor.

Perényi László plébános Perth Amboyból, amennyire csak automobiljának a szusza megengedte, sebesen haladt New Brunswickba. A kocsi Matton Ernő vezette.

New Brunswickba tulajdonképpen azért mentek, hogy az egyik keréken a brunswicki automobilfogdosó rendőrök titkát.

S haladtak tovább, bátran és sebesen. Közben egy másik bokor is elfüttyülte magát.

— Hallja, kend? — szól a plébános Mattonhoz — füttyül a bokor.

— Hadd füttyüljön! — szól Matton nyugodtan, mert szegény nem ismerte a brunswicki automobilfogdosó rendőrök titkát.

— Hallja, kend? — szól megborzadva a plébános.

— Hallom! — válaszolt Matton. — De jó lesz sietni, mert már látom is — s egy bokorból kikászolóldó rendőrré mutatott.

Késő volt, illetve kár volt sietni, mert így még sebesebb hajtás büne miatt kerültek bíró elé.

Perényi főt. könyökig nyult a zsebébe, hogy azt a hagyományos tíz dolláros bírságot előkotorássa. Matton azonban, a főt. furtfangos „hallja kend”-jére félretaszította a vadaskodó rendőrt és hangosan szól:

— Hát a papnak nem szabad sietni, ha beteghez hívják?

A rendőr kérdőjelle görbült a bíró le-sújtó pillantása alatt.

— A betegőt jertek vissza! — szól a bíró.

A beteg kereket megreperálták, aztán visszamentek. A bíró felmentette őket.

— Hallja, kend — szól hazafelé me-

net a főt. — kend most az én lelkiismeretem kontójára 10 dollár miatt hazudt!

— Nyugtassa meg a lelkiismeretét és fizesse azt a tíz dollár bírságot ennek a kárhozó léleknek — és szemérmesen nyujtotta a markát.

A forma kedvéért.

— Hallom, házasodik? — szól a „Bevándorló” szerkesztője egy látogatójához, akinek két házasember bátyja van Amerikában.

— Oh, dehogy, azaz hogy még sem, illetve ráérek. Minap írtam a bátyámnak, jöjjön le a feleségével, majd aztán a forma kedvéért én is megházasodom.

— A forma kedvéért? — kérdi a szerkesztő.

A divánon eddig szótlannal ülő vidéki plébános felüti a fejét és így dörmög: — Tán az asszony formája kedvéért?!

Akra.

BÁNYAÁLDOZATOK.

A Pittsburg Coal Companyt perlik.

Amint olvasóink emlékeznek, Bornemissza báró pittsburgi konzul a connessvillei bizottságnak annak idején azt tanácsolta, hogy a Jacobs creeki bányaáldozatok érdekében ne perlekedjenek. Szerinte meg kellett volna elégedni azokkal a könyöradományokkal, a melyeket a bányaáldozatok özvegyeinek és árváinak juttattak.

Amint most Pittsburgból lapunknak jelentik, a Pittsburg Coal Co. mégsem fog a magyar konzul által körülírt könnyű módon a felelősség és kötelezettség terhe alól szabadulni. A szövetségi bíróságnál ugyanis a 238 elpusztult bányaáldozatok hátramaradtjai megindították a kártérítési pert a Pittsburg Coal Co. ellen. A követelt kártérítési összeg túlhaladja az egy millió dollárt.

KEGYELEM.

A felségértőknek Ferencz József amnesztiát ad.

Bécsből kábelezik, hogy Ferencz József hatvanéves koronázati jubileuma alkalmából hétfőn azoknak, akik felségértéselt vannak vádolva, kegyelmet írdetett.

Hogy ez a kegyelem hány embert fog boldoggá tenni, azt természetesen még nem lehet megállapítani, mint ahogy azt sem, hogy a kegyelem csupán azokra terjed-e ki, akik most állanak pör alatt, vagy azokra is, akik már el vannak ítélve.

Az amnesztiáról a hazai lapok beírta után bővebben fogunk írni.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

F., Connessville. Igazán sajnáljuk, hogy Madarász képviselőnek címet meg nem adhatjuk. Nem tudjuk, az ő dolga lett volna felkeresni a magyar lapokat. Mi nem keressük fel őt. Ő akar meg tudni dolgokat, nem pedig mi. Ha a Magyar Amerikai Bank-hoz fordul, ott valószínűleg megmondhatják, mert egy lapársunk állítása szerint annak a banknak a — könyvelt tanulmányozza.

FÜRSTINGER, Garfield. Valószínűleg ottani képviselőnk tévedése folytán történt meg ez így. Most uton van, mihelyt visszakérül, elintézzük.

HORVÁTH GÁSPÁR, New York. Az F. alatti szerkesztői üzenet önének is szól.

SZÉKELY DEZSŐ, F. P. Elcsúszhatna épp úgy, mintha iskolába járna. Irjon erre a címre: Mandel Ernő, 61 Ave. A, New York.

ZAGORA ZOLTÁN, New York. New York államban kaphat kedvező feltételek mellett farmot. Ha a lapunk negyedik oldalán levő hirdetésben megadott címre magyar levelet ír, azt is megmondják, hogy hol vannak már magyar farmerek.

KALÓZ SÁNDOR, Gianster. Levélét átteték hozzánk. A napokban ugyancsak levélben fogjuk önnök megadni a kért felvilágosítást.

UJDONSÁG! UJDONSÁG! RÓTH JOZSEF „SZENT ISTVÁN”-HOZ CIMZETT EGYEDÜL MAGYAR GYÓGYSZERTÁRA 125-2 UTCZA, PASSAIC, N. J. Csakis itt kaphatók mindenféle hazai gyógyszerek, u. m. Mária Czelli és Egri Gyomorcsépek, Erzsébet, Lilliom, Margit és Diana ermek, ugyszintén vizek és szappanok. Purgó és Erzsébet hashajtó-pilulák, Erzsébet-golyók, Sósórszerek, Bajuszktő és pedrő, valódi Brillantin és Kalodont fogtisztítók, Hunyadi János keserűvíz. Kaphatók továbbá valódi Róth-féle csusz és rheumua-kenőcsök és haj-növesztő. Mindenféle hazai gyógyteák és gyógyszerek egyszül raktára. Vidéki megrendeléseket SAJÁT KÖLTSÉGEMEN szállítok.

The Radio Telephone Co.

RADIO TELEFON TÁRSASÁG

New Jersey állam törvényei szerint bejegyezve. — ALAPTŐKE: kétmillió dollár. Eredeti részvény ára \$10. Teljesen befizetve utófizetés nélkül.

Tisztviselők: JAMES DUNLOP SMITH, LEE de FOREST, SAMUEL E. DARBY, GRANVILLE T. IVORY

Igazgatók: JAMES DUNLOP SMITH, LOUIS ROULLION, SAMUEL E. DARBY, LEE de FOREST. Szabadalmi ügyvéd: SAMUEL E. DARBY, New York (a chicagói Brown & Darby cég volt tagja)

Ingersoll kapitány, „Bob” Evans tengernagy vezérkari főnöke, amint a tengernagy zászlóshajóján, az Egyesült Államok „Connecticut” nevű hadihajóján a „Radio Telephone”-t (De Forest drótnélküli telefonját) használja.

A „Connecticut” az első állomás a telefon-összeköttetésre a nyílt tengeren két egymással az Egyesült Államoknak pacific-hajójára, mely több mint 30 hadihajóból, czirkálókóbból, torpedó-rombolókból áll, fel van szerelve a drótnélküli telefontal.

DRÓTNÉLKÜLI TELEFON-TÁRSASÁG.

MI A DRÓTNÉLKÜLI TELEFON? A telefon arra való, hogy egymástól távollevő személyek egymással személyesen beszélhessenek. Ezt a beszélgetést eddig a villamos drótok útján közvetítette. A legújabb találmány a költséges drótokat feleslegessé teszi. A villamos szakra ezentúl drót nélkül fogja közvetíteni a beszélgetést a távollevők közt.

MI A RADIO TELEPHONE CO.? Ez egy társaság, mely abból a végből alakult, hogy a drótnélküli távbeszélést dr. Lee de Forest találmánya alapján forgalomba hozza és az általánosság szolgálatába állítja.

MI A DRÓTNÉLKÜLI TELEFON ELŐNYEI? Eddig csak szárazföldön, azaz csak ott lehetett telefon útján érintkezni, ahol ebből a végből drótokat lehetett lerakni. A legújabb találmány, a drótnélküli telefon folytán az emberek ezentúl a vízen, a levegőben, szóval mindenütt fognak egymással telefon útján érintkezhetni.

A TELEFON A VIZEN. Hajótulajdonosokat a saját üzletük arra a meggyőződésre fogja kényszeríteni, hogy a hajóközlekedésnél a drótnélküli érintkezés nem nélkülözhető többé. Minden hajó, mely a tenger hullámai által, gyorsan felszerelhető a drótnélküli telefontal, minek folytán azután az ember hancz egyik hajóról átvihető leszen a másikra.

A TELEFON ELŐNYE A KÖZBIZTONSÁG SZEMPONTJÁBÓL. Nézzük csak a new yorki kikötőt, a long islandi öblöt, ahol minduntalan számos a hajó. Ily helyeken a drótnélküli telefon behozatalával az ember sokkal biztonságban fogja magát érezhetni. A hajók a legnagyobb körben is fognak egymással beszélhetni, egymást figyelmeztetni s így az összeköttetés veszélye teljesen elenyészik a fontos találmány folytán. Ugyanez áll a nyílt tengeren, hol a kód eddig legnagyobb ellensége volt a biztos hajózásnak.

A DRÓTNÉLKÜLI TÁVIRÓ. A nagy költségek dacára már 2200 hajó el van látva a drótnélküli táviróval. A drótnélküli telefon előnye is, fontosabb is, mert telefon útján beszél az ember. Bizonyos tehát, hogy azok a hajók, amelyek a drótnélküli távirót máris használják, ezt ki fogják egészíteni a drótnélküli telefontal, a többi hajók pedig belátva a drótnélküli telefon jelentőségét, inkább ezt fogják használni, mint a költségesebb távirót.

DRÓTNÉLKÜLI A TENGERSZÉLTÉBEN. A világ minden hadihajója odakényszerül, hogy előbb-utóbb a drótnélküli telefont használja. A torpedóflottillák és hadihajók kormányosa a hadi gyakorlatok alkalmával a tengernagy főparancsnoka hídján kiadott rendelkezéseket közvetlenül a füléhez kapja és azonnal teljesíti azokat a rendelkezéseket, mi sok esetben fogja eldönteni a tengeri ütközetek sorsát.

DRÓTNÉLKÜLI A SZÁRAZFÖLDÖN. Falvak, mezőgazdaságok s egyéb helyek, amelyek eddig semmennyi összeköttetésben nem állottak egymással s ahova csak lóháton, vagy kocsin lehetett hírt vinni, a drótnélküli telefon útján állandó összeköttetésben lesznek egymással s ha az egyiket tűz, vagy más veszély fenyegeti, a drótnélküli telefon egy pillanat alatt segítségül hívja a távollevő szomszédokat. Ugyanez áll az egymástól elszigetelten fekvő bányákról s tényként állíthatjuk, hogy a legtöbb bányatulajdonos már belátta a drótnélküli telefon nélkülözhetetlenségét s szaporán megrendelik.

DRÓTNÉLKÜLI A VASUTAKON. A vasutakon csak egyik állomásról a másikra érintkezhetek eddig a vonatok s ha egy vonatot a nyílt síkon szüneteltetés ért, ha kellett menni a következő állomásig s onnan segítségül hozni. Ez a hosszadalmas módszer a drótnélküli telefon folytán megszűnik. Ezentúl meg a leggyorsabban robogó vonat-13 is lehet majd az egyik, vagy másik állomásra telefonálni.

DRÓTNÉLKÜLI A CSATAMEZŐN. Fegyvergyakorlatoknál, háborúkban a drótnélküli telefon nélkül a jövőben már meg sem lehet. A felszerelést egy lovon mindig tovább lehet vinni, ha a hadsereg az egyik pontról tovább indul egy másikra.

KÜLDJÉK BE TÁHAT HALADÉKTALANUL A RÉSZVÉNYEK ÁRÁT, VAGY IRJANAK „MAGYAR NYELVEN” BŐVEBB FEL VILAGOSÍTÁSÉRT ERRE A CIMRE:

The Ellsworth Company, 49 Exchange Place, New York City.

A BEVÁNDORLÓ

A magyar bevándorlók és az amerikai magyarok érdekeinek szentelt folyóirat.

Megjelen minden KEDDEN és PÉNTEKEN. Szerkesztő és kiadó: SINGER MIHÁLY. Szerkesztőség és kiadóhivatal: 327 EAST 13th STREET, NEW YORK.

ELŐFIZETÉSI FELTÉTELEK: New York város egész évre \$3.— Egyesült Államok egész évre \$2.50 Magyarország egész évre \$1.—

THE IMMIGRANT

A periodical devoted to the interests of immigrants from Hungary and of Hungarian Americans.

Issued every TUESDAY and FRIDAY. Edited and published by: MICHAEL SINGER. Editorial Rooms: 327 East 13th St., New York. Telephone: 4350 ORCHARD.

SUBSCRIPTION RATES: For New York City, 1 year \$3.— For the United States, 1 year \$2.50 For Hungary, 1 year \$1.—

Entered as second-class matter January 3, 1905, at the Post Office at New York, N. Y. under the act of Congress of March 3, 1879.

"Az Amerikai Magyar Sajtó-Egyesület tagja." "Member of the American Hungarian Press Association."

EGY PÁR SOR „KAPPÁNAK“

Philadelphia, aug. 15. Most, hogy Konta Sándor munkatársunk átdolgozásában szinrekerül az „Ördög“, érdekesnek tartjuk Rác vezetését követő cikkeknek leközlését éppen a „Szilánkok“ helyén:

A „Bevándorló“ egyik közelebbi számban „Kappa“ ur ismét foglalkozik Molnár Ferenc „Ördög“-ével. Sok esetben nagy igazságot mond, sok esetben keveset, vagy éppen semmit. Én e helyütt nem akarom bírálat tárgyává tenni állításait, csupán egy megjegyzésre kívánok reflektálni.

„Kappa“ ur a többek között a következőket írja: „Az amerikai, de az amerikai átvett európai is, aki az amerikai szempontot átérteni tudja, az „Ördög“ eredetijében sokat talál, amin egy ügyes áttűtő javíthatna.“

Kedves „Kappa“ ur, engedje meg, hogy önnel szemben megköszönjem azt a nézetemet, hogy igazabban az „Ördög“ egyenesen semmiféle nyelvre át nem ültethető. Hogy miért? Szóvalok vele.

Az „Ördög“-öt a magyar, valamint a német és angol kritikában nagyon sokféleképpen magyarázták és fogják még magyarázni. A „szatirikus igazság“, a „szkepsis“, az „érzékiségre esábitó ösztön“ és még nagyon sok ilyen, ehhez hasonló okos kitalálása egy szimboliztikus jelenségnek. És nagyon jól van ez így egy olyan irodalomban, ahol a szimbolizmusnak az ő formai szerepükön kívül még más feladatuk is van: alkalmat adni arra, hogy a magyar, valamint a többi nemzetek szemforgató kritikája mindig más lásson bennük, mint maga a szerző.

De legyen bár a tapogatózó kritika számára szatirikus, az unszimpatikus, a cinikus, a szimpatikus, az érzelmi igazság az „Ördög“, — a kultur-magyar számára nem más, mint a ragyogó színeiben kibontakozó, egyedüli művészet, amely a szomorú, szegényes magyar társadalmi és irodalmi formákról az utolsó foszlányok letétele. Mert az „Ördög“ — tessék elhinni — tendenciózus darab. Gyöngyöden kiemelni a magyar drámaírást az ő halvány sötétségéből, megfámasztani modern formákkal, körülfogni a művészet láthatatlan gyűrűjével, [amelyről Hebbel beszél] ez volt a Molnár Ferenc célja a maga ördögével. És bizonyára Molnár Ferencnek kellett lennie és az ördögkel kellett szimbolizálnia ezt a művészetet, hogy erre vállalkozott.

Az „Ördög“ egy doktor, nem tudom, kicsoda. Egy csodadoktor, aki azt tanítja, hogy miképpen kell a rideg, szürke magyar életet a fájdalmas és gyönyörteljes művészet színeivel megfesteni. Az „Ördög“ [maga a szerző] spirituális életet visz a magyar színpadra, modern kultur-életet, amelyen Magyarországon nincs, de amelyen bizonyára lesz. Ezenbe jut Oskar Wilde-nak a „Hazugság diadala“ című elméleti dialógusa, amelyben kifejti, hogy a természet formálódik a művészethez és nem fordítva, a művészetet a természethez. Molnár Ferenc uttoró akart lenni drá-

májában a magyar társadalomnak kulturális társadalomává való átférmálásában, és valóban uttoró is. A magyar természet tanulhat Molnár Ferenc vigjátékából s Molnár Ferencnek nem volt szüksége arra, hogy lemásolja a magyar természetet. De épp azzal, hogy a maga rövid háromfelvonásosával annyi félszereget tud nevétségessé tenni, azokkal a művészeti eszközökkel, szellemi játékokkal vált uttoróvé és áttűtethetlenné. És ez az oka annak is, amit az amerikai lapok kritikája és „Kappa“ ur is megjegyez [tévésen], hogy „nem egyedül a meglepő újdonság képezi ennek a darabnak az érdemét, — hanem inkább a dialogusok lebilincselő volta.“

Határozott tévedés. Mert igaz, hogy az „Ördög“ tele van olyan elmésségekkel, amelyek szellemi játékokban gyönyörű igazságokká formálódnak; igaz, hogy a dialogusok csupa emberismerettel, a csontig, a velőig levetkőztetett ember ismerésével vannak tele; igaz, hogy eddig vasmarokkal agyunkhoz szorított gondolatok, szegénnyel telített érzések szabadulnak fel és libegnek finom, fehér hópehelyként benne, de — mint ezt már fennebb is kifejtettem — nem ez adja a darab érdemét. Hanem igenis adja — még egyszer ismétlem — az a végtelen tanulság, amelyet a magyar koponyák, és kizárólag csak a magyar koponyák leszürehetnek belőle.

Behemóth, a kárhozát fedelmek, aki a világhosszot hozza, számízve volt a magyar érzésvilágból, de Molnár Ferenc „Ördög“-ével felszabadultan tért meg örök, küzdelmes diadalra. Voila!...

Rác-Rónay Károly.

PÉNZ! PÉNZ! PÉNZ!

Miképp kell a megtakarított pénzt jövedelmeztesíteni.

A drótnélküli telefon (Radio Telephone) bámulatba ejti még Amerikát is, pedig itt már megszokták a csodásnál csodásabb találmányokat is. A drótnélküli telefon valóságos forradalmat idézett elő s néhány év múlva a drótnélküli telefon fogja uralni az egész világot: a tengert, a szárazföldet, a levegőt.

A találmány kiaknázására alakult részvénytársaság már most is használna dolgokat a tavaly óta fizet minden részvényesnek osztalékot. Ez a haszon évről-évre nagyobbodik olyannyira, hogy néhány év múlva egynehány részvény szép vagyon fog jelenteni. Az amerikai pénzügy gyorsan felismerte ezt s így a főtársaságunk alrendelt két újabb részvénytársaság alakult most: a Great Lakes Radio Telephone Co. és a New England Radio Telephone Co. mind-egyik egy-egy millió dollár alaptőkével.

Ez új társaságok alakulása valószínűvé teszi, hogy egy részvény, mely most csak tizenhét dollár 50 cent, néhány hét múlva huszonöt dollárba fog kerülni. De lehetséges az is, hogy, mihelyt még néhány új társaság alakul, RÉSZVÉNYEK EGYÁLTALAN NEM LESZNEK KAPHATÓK TÖBBÉ.

Aki tehát pénzt a LEHETŐ LEGJÖVEDELMEZŐBB MÓDON AKARJA GYÜMÖLCSÖZTETNI, vásároljon részvényeket, amíg egyáltalán kaphatók s amíg egynek ára csak tizenhét dollár 50 cent.

Aki ez írásai vállalatáról bővebbet akar tudni, olvassa el lapunk harmadik oldalán levő kimerítő felvilágosítást. S aki azután részvényeket akar venni, töltsse ki az alábbi szelvényt, vágja ki, tegye a pénzzel együtt borítékba és küldje erre a címre: THE ELLSWORTH COMPANY, 43-49 Exchange Place, NEW YORK.

Ez a szelvény kivágandó!

THE ELLSWORTH COMPANY 43-49 Exchange Place, New York. Uraim! Ezenmel megrendelek a drótnélküli telefon (Radio-Telephone) kiaknázására kibocsátott részvényekből... darabot, darabját \$17.50-ért s idezárva küldöm a pénzt. A részvényeket sziveskedjenek azonnal az alábbi címre megküldeni.

AMERIKAI DOLGOK.

JÓL SIKERÜLT KISIKLÁS. Az Ontario és Western vasúttársaság egy személyvonata a New York állambeli Middletown közelében nekiment egy csomó üresen álló teherkocsinak, azután pedig kisiklott. Oly szerencsésük volt azonban az utasoknak a szerencsétlenségben, hogy senki meg nem sérült; sőt még anyagiakban is kicsiny a kár.

LEVEGŐBŐL A VIZBE. A New Jersey állambeli Fort Lee közelében Barry Arthur mindennap — jó belépti díjak ellenében — léggömbön felszáll s aztán pedig hullóernyőn leereszkedik. Alulról mindig két revolverlővéssel adnak jelet, hogy mikor ereszkedjék le. Pénteken a jel adásánál a revolver esütőtörököt mondott. Csak egy lövés dörögött el. Jó Barry Arthur pedig ott leste a magasból a második lövést. Azt ugyan várhatta. Mit tehetett egyebet, szépen leereszkedett, de nem oda, ahonnan felszállott, hanem a Hudson folyó mellé középebe, ahol egy belekeveredett a hullóernyő köteleibe, hogy nem volt képes uszni s már-már elmerül, ha véletlenül egy bárka legénysége ki nem huza.

A HŐSÉG. New Yorkban ismét oly pokoli a hőség, hogy az emberek csak úgy dőlnek el az utcákon. Csütörtökön és pénteken a hőség következtében elhalálozottak száma nagyobb volt, mint a júliusi kánikula idején.

A FLOTTA UTJA. Az Egyesült Államok nagy flottája New Seeland rucklandi kikötőjét elhagyta és az ausztráliai Sidneybe vitorlázott.

OKUMA SZAVAI. Okuma gróf volt japán miniszterelnök nemrégiben a „Bevándorló“-ban is leközölt olyan nyilatkozatot tett, miszerint az amerikaiak tulajdonképpen Japán ellen küldték a flottájukat. Az amerikai újságok Okuma gróf ezen kijelentését éles hangon tárgyalják és helyénvalónak tartják, hogy Japánnak egy kicsit a körmére üssenek.

RANGEMELÉS. Törökország washingtoni követségét nagykövetségi rangra akarja emelni. Az Egyesült Államok konstantinápolyi követsége tavaly lett nagykövetségi rangra emelve.

FELROBBANT PÁLINKA. New Yorkban a Mackey-féle whiskey-cégnek a 40-ik utcában levő raktárépületében egy 7700 gallon whiskeyt tartalmazó nagy tartálya felrobbant. Egy munkás a robbanás következtében súlyosan megsérült.

LÓTOLVAJOK NEW YORKBAN. Két olasz, Castaglio Tamás és Geonore Lajos szerették a könnyenélést. Pénzüket azonban nem volt hozzá. Lopásra, lólopásra adták magukat. De mert New Yorkban kocsit nélkül nehéz lovat lopni, elvitték hát a kocsit is. Pénteken azonban rajtavesztettek. Két rendőr ugyanis gyanusnak találva nyomon kísérték őket s akkor tették rá kezüket, mikor éppen egy kocsit és lovat akartak elhajítani. Az olaszokat a rendőrbíró 1000 dollár bírság alá helyezte.

CORDOVA SZABADON. South River, N. J. volt methodista lelkésze ez-élt 4 esztendővel Bowne Julia templomi énekesnővel megszökött. Cordovának férjét elfogatta s a lelkészt a bíróság 4 esztendei fegyházra ítélte. Cordova most szabadult ki. Bowne Juliával, aki most Asbury Parkban lakik egy nagynénjénél, házasságra fog lépni.

ARCHIBALD ÉS QUENTIN. Vasárnap az elnök, legidősebb fia kivételével, egész családjával a templomba ment Oyster Bayben. Baj történt azonban. Az elnök fia sem különbek a többi gyerekeknel. Archibald például az édesapja székébe az istentisztelet alatt hámulatos ügyességgel monogramokat faragott. Annnyira elmerült művészetében, hogy se nem látott, se nem hallott az egész istentiszteletből. Akkor ütötte fel csak a fejét, mikor az édesapja, Roosevelt Tivadar megfogta a kezét és elvette tőle a vadonatúj biciklit, amit aznap kapott nevelőjétől. — A kis Quentin pedig az édesanyja csipete rajta turpisságon ugyancsak az istentisztelet alatt. Rooseveltnek elküldte Quentint, nézze meg, nem fejeztette-e arany pénztrézárját az automobilban. A kis Quentin szolgálatkészen futott ki a templomból s a kocsiában meg is találta a pénztrézárát. Hanem akkor felébredt benne az igazi gyerek s viaskodott önmagával. Mit vétkezik, ha most elszalad egy ice-cream-szódát inni? Ugy is cselekedett. Megitta a szódát és azépen visszaballagott a templomba és ártatlan arcczal adta át a pénztrézárát a már nyugtalanuló Rooseveltnek.

A NAGYVILÁGBÓL.

ÖRÖM HOLLANDIÁBAN. A holland királyné áldott állapotban van. Az egész ország a régen várt trónörökösért imádkozik. Vilma királyné a Het Loo kastélyban tartózkodik.

ALFONZ BORDEAUXBAN. A spanyol király pénteken Bordeauxba utazott, hogy ott Moures orvostanárral, aki tavaly a király orrpolypját operálta, megvizsgálta magát.

BABONÁS SAH. A perzsa sah fejéről ezélt két esztendővel, mikor megkoronázták, leestt a korona. A sah babonás. Azt hiszi, hogy ez a koronaleesés az oka mindennek: a zavargásnak, a forradalomnak s annak a sok vérnek, ami kifolyt. Reparál hát az ügyön, újra koronáztatja magát. Ez talán majd segít a dolgon, ugy hiszi.

ELMARADT LÁTOGATÁS. Péter szerb király meg akarta látogatni Ferenc Józsefet. Bejelentette magát Bécsben, azután készüldött. Bizonyára kiadása is volt rá. Sajnos, hiába, mert a nagy készülődések közepette Nastics kiadta röpiratát és lerántotta a leplet a nagyratörő és sunyi Péter királyról, aki, amíg Bécsben Ferenc Józsefnek udvarolt volna, titkos ügynökei útján fel akarta lázítani egész Dél-Magyarországot és Horvátországot. Könyven ment volna neki, mert hiszen az ut már el volt készítve alaposan. Fordult azonban a dolog. Nasticsot Zágrábban letartóztatták, Péter király pedig, miután meggyőződött róla, hogy nem a legszivesebb fogadtatásra számíthat, lemondott arról, hogy Ferenc Józsefet meglátogassa.

NEM SIKERÜLT. A léghajósoknak az a tulajdonságuk, ami a magyar művészeknek: rögtön külföldre szaladnak a tudományukkal. A francia Farman Amerikába, az amerikai Wright Franciaországba szaladt a léghajójával. S

az amerikai Wrightet körülbelül ugyanazon sors érte, ami a francia Farman, t. i. néhány felszállás után mind a kettő abban hagyta a kísérleteket. Wright gépe annyira kisserélt, hogy hosszabb ideig aligha tehet kísérletet.

EDWARD MARIENBADBAN. Az angol király egy napig Ferenc Józsefnél Ischthen tartózkodott, ahonnan aztán hathetes kúrára Marienbadba utazott. A két uralkodó nagyon szívélyesen bucsuzott el egymástól a pályaudvaron.

IDEGENEK ELLEN. Konstantinápolyban az új-török párt kiadta a jel-szót, hogy abban az esetben, ha az idegen hatalmak beleszólnak Törökország belügyeibe, akkor járjanak el ők is a Konstantinápolyban levő külföldiekkel szemben kiméletlenül. Erre az adott okot, hogy Oroszország azt a kijelentést tette, miszerint abban az esetben, ha Törökország nem képes Macedoniában a mozgalmat elnyomni, lépjenek a hatalmak közbe.

A SZULTÁN KÖLTÖZIK. A török szultán állítólagosan elhagyja a Yildiz-kioszket és a Bosphorus melletti palotájába megy lakni. Természetesen a háremet is felozlatná. A hir még eddig nincsen megerősítve.

UJ FEGYVER. Mauser Pál, a nevével elnevezett fegyver feltalálója, egy újabb gyilkoló fegyver feltalálásával boldogította az emberiséget. Olyan puskát talált fel, melyből 25 töltést lehet új töltés nélkül tenni.

KOLERA SZENT-PÉTERVÁROTT. Bár erősen titkolják, mégis kiderült, hogy Szent-Pétervárot is dühög a kolera. A lapunk zártakor beérkezett kábelsürgöny szerint öt nap alatt 210 ember betegedett meg Kolerában.

„AZ ÖRDÖG“ BEMUTATÓJA MA, KEDDEN ESTE 8 ÓRA 20 PERCZKOR KERÜL SZINRE BELASCO DAVID IGAZGATÁSA ALATT A 42-IK UTCZAI SZÍNHÁZBAN MOLNÁR FERENCZ nagyszerű háromfelvonásos vigjátéka: „AZ ÖRDÖG“ A magyar eredetű fordították: KONTA SÁNDOR és LARNED TROWBRIDGE VILMOS. A darabot HARRISON GREY FISKE rendezte szinre. A czim szerepét Mr. George Arliss fogja adni. Az előadásra egy külön társaság lett szerződötve, amelynek tagjai a többek közt MISS GRACE ELLISTON, MR. HAMILTON REVELLE, MISS EMILY STEVENS, MRS. GEORGE ARLISS, MR. HERBERT BUDD, MR. J. PALMER COLLINS. Előadások MINDEN este és szombat DÉLUTÁN 2 óra 15 perckor. F E L H I V J U K A MAGYARSÁG FIGYELMÉT A MAGYARBÓL FORDITOTT, VILÁGHIRRE VERGÖDÖTT MAGYAR DARABRA

FÖLDMIVELÉS NEW YORK ÁLLAMBAN. KEDVEZŐ FELTÉTELEKKEL VÁSÁROLHAT, BÉRELHET ... FARMOT ... RÉSZLETES FELVILÁGOSÍTÁST AD MAGYAR FÖLDMIVESNEK MAGYAR NYELVEN A FÖLDMIVELÉSI MINISZTERIUM MINDEN LEVÉL IGY CZIMZENDŐ: Pearson A. Raymond FÖLDMIVELÉSI MINISZTER URNAK 23 Park Row, New York, N. Y

Hazai Dolgok.

Apáca férjhez megy.

BUDAPEST. Csöndeb Budának egy előkelően hívős utcájában egy hívő-senelkélő palota áll. Nyaranta csak ritkán esik ki a palota fölgömbje-kapuja, télen azonban halk gördüléssel futnak ki és be a széles kapulotzat alatt az elegáns magánfogatok, köztük egy ezüsteres hintó, mely a palota főmagasságú gazdájáé, Magyarország hercege-primásé. Ennek a palotának nyári szellőztetésére kitért ablakain érdekes hirtüppent ki a zöld fák lombjai alá. A hercegeprimás háztartásának vezetője, Brunner Matróna, akit a szegények jótevékenységéért a palotának nyári szellőztetésére kitért ablakain érdekes hirtüppent ki a zöld fák lombjai alá. A hercegeprimás háztartásának vezetője, Brunner Matróna, akit a szegények jótevékenységéért a palotának nyári szellőztetésére kitért ablakain érdekes hirtüppent ki a zöld fák lombjai alá.

Mindenki ismerte Brunner Matróna-t és távozását után sokan érdeklődtek utána azok közül, akik a budai palotában, vagy Esztergomban, vagy Balatonfűréden a hercegeprimásnál meg szoktak fordulni. S az érdeklődőknek fanyar és szomorú mosolyal csak annyit mondanak, hogy Brunner Matróna távozott. De a távozásnak, mint „A Nap” tudósítója kiderítette, nagyon érdekes előzményei vannak. Matróna asszony férjhez ment s csak azután lépett ki a hercegeprimási udvarból.

Brunner Matróna, a ma már holdog menyecske csaknem másfél évtizede áll a primási udvar szolgálatában, mint az egyik, Szent Vinczéről elnevezett apácaosztornak a rezidenciához szolgálattételre beosztott fejedelmasszonya. Kedves, jészivíű és tiszteletreméltó idősebb urinó, ma már túl van a félszázon, — ki a legnagyobb mértékben kiérdemelte a bitoros egyházfejedelmé bizalmát. Hűséges és gondos ápolója volt a hajlottkoru egyházfőnek, aki minden szeretet és odaadást jölelkűen és bizalommal honorált. Mese azonban az, hogy Brunner Matróna-nak egyházi ügyekben is befolyása lett volna s hogy a püspöki kar több tagja ezért szüntette volna be a primási udvarnál való látogatásait.

Brunner Matróna sok szegény fiatal-embert segélyezett tanulmányai folytatásában. Többek között egy tanárjelöltet is, kit teljesen ő tanított ki s akit, ezvilágha öltözve és elhagyva a hívős palota esendjét, gyakran fel is keresett. A fiatal tanár, ki most huszonhét éves, egy napon arra a meglepetésre ébredt, hogy völgegynek érezte magát s ezt meg is vallotta nemsokára egy vidéki anyakönyvvezetőnek. Mind-ez pedig történt az 1907. évben.

Brunner Matróna távozásának dolgaiban egy budapesti lap tudósítója hosszabb beszámolót közölt a hercegeprimási titkárságról, akitől az itt következő felvilágosítást kapta:

— Brunner Matróna már nincs a primási udvarban. Azelőtt ő emine-cziája közvetlen közelében tartózkodott. Ápolónője volt a hercegeprimásnak éveken keresztül. Csak nagyon természetesen, hogy ő magasságát e minőségében különösen az utóbbi esztendőben mindenhol elkísérte. Mielőtt az udvarhoz került, a Vöröskereszt-kórházban működő Szent Vinczéről apácák fejedelmasszonya volt. Hűséggel, odaadó gondossággal teljesítette hivatását, és teljes mértékben bírta a hercegeprimás bizalmát. Brunner Matróna pozíciója a primási udvarban azonban alárendelt természetű volt. Közönséges ápolónői teendőket végzett és nem áll, hogy úgy ő magassága részéről, vagy bárminő más oldalról különösebb jelentőséget juttattak volna az ő — ismételtelen tisztán alárendelt természetű — pozíciójának. Az sem igaz, hogy Brunner Matróna-nak bármikor, minden körülmények közt szabad bejárása lett volna a primás legfelsőbb környezetéhez.

— Arról van szó, — vetette közbe a tudósító, — hogy Brunner Matróna észrevehetőleg jelentős szerepet játszott a hercegeprimás elhatározásainál a hercegeprimás feltétlen és kitüntető bizalmára.

— Ez egyáltalában nem áll. Brunner Matróna csak annyi bizalmat élvezett a hercegeprimás részéről, a mennyi egy gondos és hű ápolónőnek kijárt. Nevetséges ráfogás és merő kombináció, hogy ennek a nőnek egyéb szerepe is lett volna az udvarnál.

— De Brunner Matróna a legutóbbi konklávéra, Rómába is elkísérte a pri-

mást s akkor ez a körülmény magasabb egyházi körökben is szóbeszéd tárgya volt?

— Szó sincs róla. A primás akortájtban gyöngékedett, ápolónőt is vitt magával, de ez nem Brunner Matróna volt.

— Mit tud a titkár ur arról, hogy a volt ápolónő, az apácafejedelmasszony, aki már élemedett nő, férjhez ment egy fiatal tanárhoz?

— Az ápolónő már jó egy éve elhagyta ő emine-cziája udvarát. Halomából tudom, hogy kilépett a rendből és férjhez ment. Kihez és hol? Nem tudom. Igazán nem érdekel bennünket valami tulságosan az eset, többet nem is tudunk róla. Lehet, hogy igaz a hír, lehet, hogy csak szóbeszéd. Ismétlem, hallottam erről a házasságról egyet-mást.

A titkár kijelentette még, hogy a volt ápolónőt már egy év óta nem is látták az udvarban és ismeretlenek előtte mindazok a körülmények, amelyek Brunner Matróna távozását megelőzték.

A mama.

BUDAPEST. A vasuti állomáson minap este megjelent egy hatalmas terjedelmű mama, öt leányával. A leányok közt volt széke, barna, vörös, alacsony, magas, molett és vékony s ez a változatosság feltűnt a szolgálatot teljesítő esendőrörmestereknek. Igazolásra szólította fel az éppen felszállni készülő család. A mama nem tudta bizonyítani, hogy az öt leány csak ugyan a mamája, sőt rövidesen kiderült az is, hogy mind az ötnek külön-külön mamája van. Megállapították, hogy a talmi összmamát Komáromi Gábornéknak hívják és javithatatlan leánykereskedő, aki állandóan sok magyar leányt szállít külföldre, sőt Amerikában is vannak üzleti összeköttetései. A esendőség most széleskörű nyomozást folytat, mert Komáromi le-tartóztatása alkalmából több vármegyére terjedő bünszövetségnek jöttek nyomára.

Öngyilkos főkönyvelő.

ARAD. Karl Antal, az arad-szentmártoni takarékpénztár főkönyvelője öngyilkossá lett. Karl korán reggel kiment a Maroshoz, derékig belépett a vízbe, azután revolverrel a szívébe lött. Holtan bukkott a habokba, a folyó árja elsodorta s hulláját csak a város határában fogták ki. Az öngyilkos főkönyvelő minap jött Arad-Szentmártonról Aradra, ahol sokan ismerték. Levelet vagy más felvilágosító irást nem hagyott hátra s így tragikus tettének okát nem tudják bizonyosan. Karl állítólag családi viszályok miatt lett öngyilkossá, más verzió szerint gyógyíthatatlan betegség kinozta.

Elitelt oláh képviselő.

ARAD. Az aradi rendőrbíró Pop István és Suciú János román képviselőket, valamint Velics Mihály kisjenő ügyvédet 150 koronára, vagy nyolcz napi elzárásra ítélte, mert februárban Aradon egy román politikai klubot alakítottak. Goldis László és Onku Miklós képviselőket felmentették. Az elitelték felebezték. — Az eset előzménye az, hogy a négy oláh képviselő és Velics ügyvéd politikai klubot alakított, anélkül, hogy a törvény értelmében az alapszabályokat a belügyminisztériumba jóváhagyás végett beterjesztették volna. Az aradi rendőrség erre a képviselőkhöz kikérte a képviselőket, akik a mentelmi bizottság előtt azzal védekeztek, hogy ők nem politikai klubot, hanem politikai pártot alakítottak, a mihez pedig tudvalevően nem kellenek alapszabályok. A Ház ennek dacára kiadta a képviselőket, akiket most vont felelősségre az aradi rendőrbíró.

Dunába fullt urilányok.

BAJA. Deli helybeli nagykereskedőhöz a minap látogatába érkezett két budapesti leányrokona: a 19 éves Horváth Irén és a 20 éves Glaezer Anna. A leányok ma délelőtt fürödni mentek a Dunának Sugovicza nevű bajai ágába. A két leány vidáman lubickolt a vízben, eleinte a parthoz közel, később azonban mind beljebb és beljebb merészkedtek. Egymás mellett haladtak s egyszerre csak ugyanabban a pillanatban ragadta el mindkettőjüket az ár. Egy-két másodpercig küzdöttek a habokkal, de a talajt csakhamar elvesztették lábuk alól és mert a víz itt már nagyon mély volt, mindketten elmerültek a hullámokban. A partról látták néhányan a két leány halálküzdelmét, de az egész dolog oly rövid ideig tartott, hogy a partonállók még magukhoz sem tértek első rémületükből és a két fiatal leány már nyomtalanul eltűnt a Duna vízében. Néhányan csónakba vették magukat és még idejében pró-

bálták kimenteni a leányokat, de ez nem sikerült. Ez ideig még a vízbe fullt leányok holttesteit sem sikerült kifogni.

Egy furdó titkaiból.

BÁRTFA. Ez a szép felvidéki furdó már nem a gyógyhatásáról kezd nevezetes lenni, hanem a botrányairól. Két év előtt a bártfai Park-klubban csetei Herzog Péter báró védnöksége mellett lovascska-játékokkal fosztották ki a furdóvendégeket, kik gyanutlanul és teli pénzesztárcával érkeztek Bártfára és családóttan, kifosztva, zálogozdólákkal terheltlen utaztak el onnan. Annak idején „A Nap” leleplezte a bártfai játékbárlagot és addig küzdött ellene, míg végül a belügyminiszter betiltotta a lovascska-játékok. Herzog báró, a furdó főrendesvényese és egyházi alkalmazottja fájlalta ugyan, hogy a lovascskát pihentetni kellett, de nem segíthettek a dolgon. De most már segítettek magukon: a bártfai volt Park-klub helyiségeiben hetek óta a legnagyobb baccarat-játék folyik.

Óriási haszna van a vendégek tervszerű kifosztásából Strasser M. vendéglősnek, a Royal-vendéglő bérletjének, ki a pinka-pénzt vágja szrebe. Egyik éjszaka a másik után folyik a játék, óvatosan lefüggönyözött ablakok és zárt ajtók mögött, gyér világítás mellett. Persze a furdóvendégeket csalogatják a játékerembe a Strasser ur emberei. Sok vendéget valóságos koldusbotra juttattak, akárhányan elzalogosították ékszereiket, órájukat, miután utolsó fillérük is eluszott már a baccarat-asztalon.

Automobil- és kerékpárösszeállítás.

B E R E T T Y O U J F A L U. Bernáth Zsigmond volt ungmegyei főispán, bi-harmegyei földbirtokos automobilja,

melyben négyen ültek, összeütközött egy biciklivel, mely egy utcaforduló-nál került hirtelen eléje. A bicikli az automobil alá került és teljesen össze-tört; a biciklista: egy debreczeni bor-bélymester, az automobil első kerekei alá szorult, honnan kisebb sérülésekkel kihúzták. Az összeütközésnél Bernáth Zsigmondné kiesett az automobilból, de csak könnyebb sérüléseket szenvedett. Bernáth Zsigmond, aki szintén kiesett, szemén, arczán, orrán szenvedett véres sérüléseket. Az automobil egyik kereke és tengelye összetört.

Gyilkos tehén.

DÉVA. Burte Mihály almahelyi lakos éjjelre kivitte tehenét az erdőre legelni. A tehenet czölöphöz kötötte, majd a czölöp mellett gallyakból sátrát épített s e mellé tüzet rakott, majd azután elaludt. Közben a tehén feldöntötte a sátrát, amely tüzet fogott. Burte, valamint tehené is a tűzben elégték.

Felrobant szeszeshordó.

GYÖR. Móríc János vendéglős egy négyszáz literes kiürült szeszeshordóba tekintett égő gyertyával. A hordó ekkor hirtelen felrobant és teljesen szét-roncsolt Mórícot. A keletkező tüzet a tüzoltóság gyorsan eloltotta.

Tanítók a pánszlávizmus ellen.

NAGYSZOMBAT. Az esztergomi főegyházmegyéhez tartozó katolikus

tanítók nemrég gyűlést tartottak, amelyen Peczkó Antal esperes tanfelügyelő elnökölt. A gyűlésen Kovacsics Miklós felsőkorompai tanító érdekes beszédet mondott a felvidéki pánszláv mozgal-makról. A pánszlávizmus terjeszkedését — ugymond — nem szabad a tanítóknak tétlenül nézniök. Az igazi tanító nemcsak az iskolában, hanem az életben is oktatója és vezetője a népeknek. Ki kell tehát mennünk a nép közé, fel kell világosítani a pánszlávizmus veszedelméről. A nép a tanító szavára inkább hallgat, mint a vándor agitátorokéra. Végül a tanítók figyelmét a pánszláv sajtóra hívta fel, amely elidegeníti a népet a hazától, a vallástól és a társadalomtól. A beszéd után Kócsas ebéd volt. A tanítókat Vasary Kócsas hercegeprimás táviratilag üdvözölte.

Kis fiu halálos szerencsétlensége.

SOPRON. Jusits János vasuti pályafelügyelő 9 éves Oszkár fia minap este barátjaival a vasuti átjárónál játszadozott. Az átjáró korlátja nyitva volt. A kis fiuk annyira el voltak merülve a játszadozásban, hogy nem vették észre a magánfogatot, amely gyors vágatásban haladt át az átjárón. Szivetté sikoltás hallatszott egyzserre. A kocsin ülő Pfeiffer Félix földbirtokos ijedten ugrott le fogatáról és akkor látta, hogy vérfagyva egy kis fiu fekszik

LEGOLCSÓBB ÉS LEGBIZTOSABB
HAJÓJEGYVÁSÁRLÁSRA, PÉNZKÜLDÉSRE
SCHWABACH és FIA
KÉT MAGYAR BANKHÁZA
1225 FIRST AVENUE, NEW YORK 1431 FIRST AVENUE,
a 66-ik utca sarkán. a 74-ik utca közelében.

TURUL
EZ A MAGYAR HAJKENŐCS A LEGJOBB HAJ- ÉS BAJUSZ-
ÁPOLÓ SZER A VILÁGON.
ERRŐL BARKI MEGGYÖZDÖHET, AKI EGY „INGYEN”-TEGELYT IR.
KIS TEGELY ÁRA 50 CENT. CSALÁDI TEGELY 1 DOLLÁR.
MEGRENDÉLEK IGY CZIMZENDŐK:
TURUL - KENŐCSGYÁR
37 Woodward Ave., East Toronto, Canada.

KNAUTH, NACHOD ÉS KÜHNE
PÉNZTALVÁNYOK, HITELEVELEK A VILÁG MINDEN RÉSZÉBE
ÖRÖKSÉGEKET ÉS KÖVETELÉSEKET PONTOSAN BEHAJTANAK
15 WILLIAM STREET - - NEW YORK.

MONOPOL KÁVÉHÁZ
RÓTH PÉTER Mgr.
NEW YORK, 145 MÁSODIK AVENUE, A KILENCZEDIK UTCA SARKÁN.
Kitűnő ételek és italok. Kitűnő ételek és italok.
A MAGYAROKNAK KEDVENCZ TALÁLKOZÁSI HELYE.
SZOMBAT ÉS VASÁRNAP ESTE ELSŐRANG U. CZIGANYZENE.

FIGYELEM! FIGYELEM!
TIZEZER DOLLÁR KÉSZPÉNZT OSZTUNK KI.
A mi dohányunkból CSAK TIZ CENT egy csomag és NEM HUSZ CENT és MINDEN tizenkes csomaghoz adunk egy tikeket. Mi KÉSZPÉNZT adunk MINDENKINEK, aki a mi tikeketjainkat gyűjti, nem pedig CSAK azoknak, akik a LEGTÖBBET GYŰJTIK, és pedig:
ÖT DOLLÁR KÉSZPÉNZT 250 TIKETÉRT.
TIZ DOLLÁR KÉSZPÉNZT 500 TIKETÉRT.
TIZENÖT Doll. KÉSZPÉNZT 750 TIKETÉRT.
HUSZ DOLLÁR KÉSZPÉNZT 1000 TIKETÉRT.
A mi dohányunk elsőrendű, tiszta minőségű. Magyarországból impor-tált friss mag után mi magunk termeljük.

ALEXIS PERÉNYI
TOBACCO COMPANY
P. O. Box 1539 4551 Second Ave.,
PITTSBURG, PA.
TIZEZER DOLLÁR KÉSZPÉNZT OSZTUNK KI.

HAZAI, AMERIKAI
PERES ÜGYEKET, HITELE-
SITÉSSEKET, stb. ELVALLAL
AMERIKAI és MAGYAR
ÜGYVÉDI IRODA
327 E. 13th St., NEW YORK CITY.

DEUTSCH TESTVÉREK
BANKHÁZA
319 East Houston st., New York
Törvényes képviselői a legjobb hajóvonalnak Hamburg, Bréma, Rotterdam, Antwerpen vagy Fiumén át a Cunard vonalon.
Pénzügyi tevékenységére az óhazába a legmegbízhatóbb czég KÖZJEGYZŐI HIVATAL.
Magyar kölcsönintézet, tüzbiz-tosítás, csomagok kihatolása és ha-zaszállítás.
Levélizim:
DEUTSCH BROS.
319 East Houston st., New York.

KUN TAMÁS
PÉNZKÜLDÉS ÉS HAJÓJEGY VÉLETE
a saját házában
GYÁBEK
New Jersey államnál \$20.000
a hajóútjaitoknál \$5.000
New Jersey állam költségvetésének elnöke és a konzulátus elnöke.
Az utazókat mindenféleképpen elkíséri a hajóra.
Levélizim:
LOOK BOX 67 - WHARTON, N. J.

J. D. Moskowitz
OHIO ÁLLAM KÖZKEDVELT
BANKÁRA ÉS HAJÓÜGYNÖKE.
KÉT BANKHÁZ
KÖZJEGYZŐI IRODA.
A HAJÓTÁRSASÁGOK TÖRVÉNYES ÜGYNÖKE.
PÉNZKÜLDÉS
LEGOLCSÓBBAN ÉS LEGGYORSABBAN
A VILÁG MINDEN RÉSZÉBE
JÓTÁLLÁS MELLETT.
Alapított 1898-ban.
J. D. MOSKOWITZ
1441 WEST DAKOTA STREET
és KOSSUTH-TELEP
DAYTON, OHIO.

Pres.: Joseph Soisson. Cashier: E. R. Floto.
THE YOUGH NATIONAL BANK
of CONNELSVILLE, Pa.
Ez a nemzeti bank minden betét után 4 százalékos fizet. A connelsville-i és környékbeli magyarság figyelmébe ajánljuk.

a lovak lábai alatt. A kis Jusits Osz-

SZEKSZÁRD. Hilbert István neves

VÁCZ. Reiner Sándor huszonhét-

Rablógyilkosság. VÁCZ. A nyilasi sűrű erdőben,

Öngyilkos katona temetése. UNGVÁR. Oláh János, a turjare-

Villámcsapás áldozatai. ZOMBOR. Tamáskovics Félix baj-

A SZÉDELGŐ. Lucian alkalmi látogatása. Lucian írja a Pesti Naplóban:

Közölöm a beszélgetést: Én: Mióta szédeleg ön?

Én: Hogy nagy-e? Pardon, én nem is ismerem mást Budapestben, mint szé-

lattel lehet létezésüket megállapítani.

Én: Nem dicsekvésként mondom, de

Én: És ön? Én is csalog. De ez normális do-

Én: Nem érti? Hát hol lakott maga

Én: Miért? Miért? Mert otthon

A MEGYERI CSÁRDA. Véres harc zászlósok és aratók közt.

Augusztus elsejéről írják hazulról:

Ma este gróf Károlyi Sándor földbir-

Fábrían nézdegélte egy darabig a zsi-

—Csak zsidók ne volnának a vilá-

Az aratók bölintottak egyet a fejük-

OLCSÓ FARMOK! TIZENÖTEZER hold kövér szűz föld VIRGINIA és NORTH CAROLINA

J. ZOLTÁN RÉDAY 548 E. MAIN ST., NORFOLK, VA.

biztatni kezdte az aratókat, hogy tá-

—Minden bajnak ök az okai,

—Üssétek agyon a kutya zsidó!

—Üssétek a zsidókat! Mikor az aratómunkások meglátták

Az aratóknak már nem kellett több.

Az aratóknak már nem kellett több.

Mikor az aratómunkások meglátták

Az aratóknak már nem kellett több.

Az aratóknak már nem kellett több.

Az aratóknak már nem kellett több.

Az aratóknak már nem kellett több.

POLITIKAI HIRDETÉS. Honfitársaink Taft mellett állanak.

Meg vannak elégedve a republikánus

Az Egyesült Államokban több mint

vezető által elnök és alelnökké történt

Csodálják Taft urat férfiaságáért,

Hisznek abban az elvi nyilatkozat-

Hiszik azt is, hogy Sherman urat bá-

A mi honfitársaink az éveken át

Ezek a jövő novemberben Taft és

Sherman urakra fognak szavazni, mert

Hiszik, hogy a munka állandó lesz,

Hiszik, hogy Taft ur böcs, konzerva-

A republikánus párt a múltban an-

Testvér is, tanu is Bizonyítja. A Collins N. Y. Medical Institute

PRÁGER JÓZSEF MAGYAR ÜGYVÉD, JOGTANÁCSOS ÉS KÖZJEGYZŐ.

JACOB KLEIN MAGYAR BANKHÁZ, HAJÓJEGY- ÉS KÖZJEGYZŐI IRODA.

The American Savings & Trust Co., Duquesne, Pa. ALAPTÓKE ÉS FÖLÖSLEG \$175.000.00.

SZOMORU NAPOK.

REGÉNY.

Irta: Jókai Mór.

[Hetedik folytatás.]

— Kend adta maga, — felelt daczo-

san a síheder.

— Nesze, semmirevaló, — ordítá dühösen a kérdező, s felugra a megkötözöttet, — még rám akarja kenni a vétet. Köteleit ide! Az ember arca fehér volt, mint a fal, tán féltében, tán dühében. A rektor is elsápadt egy percze.

— Igen, kend adta maga a kezembe, azt mondtá, hogy fogjam rá...

— Nem hallgatsz, nyomorú!... néztek... ez a parasztkölyök! csak olyan rongyos, mint akármelyikünk, s rá hagyja magát venni, hogy saját földjeit megrontsa. Elfogom, mikor a kutba fehér port hint, a kutban a víz még lángol, még bugyog a méreg erejétől, s imhol kitagadja magát belőle.

— Azt a port is kend tette a zsebedbe.

— Jó, megállj, hát ezt az erszény aranyat is én tettem a zsebedbe? No, bámulj. Mondj, hogy tőlem kaptad, majd elhiszik; nálam szakajtóval áll az ág alatt az arany, persze. A gyepmester ilyenrel fizeti a legényeit, ugy-e?

— Ejjnye, megátalkodott gonosztevő! — kiáltá egy vén ember, — köteleit neki, föl vele a fára, czégrének.

— Nem, barátim, megölnötök nem szabad öt, szükségünk van rá, hogy éljen, mert sokat tud.

— De hát kivele, amit tud.

— Ki fogja mondani... — szólt a hóhérlégény, s kereszbe vetett karokkal állt meg a fin előtt... Fiu... Tudod-e, hogy én hat esztendő óta vagyok hóhérlégény? Tudod-e, hogy én megszoktam embert és állatot hidegvérrel kinozni és megölni? Emlékezzél arra a mosolygásra, amivel áldozatom kétségbeesésére szoktam felelni, s fagyjón meg a koponyádban a velő, ha rá emékezel; amit csak átkozott mesterségem tudnom engedett, mindazt remekben elpróbálom rajtad, ha mindent el nem mondasz úgy, amint akarom.

— Én nem tudok már semmit.

— Semmit?

— Elfelejtettem, amire kend tanított.

— Hazug kigyó! Én tanítottalak valamire? Nézzétek ezt a kitanult akasztófa bimbóját; mindenképpen nyakamba akarja a maga bűneit varni. — Hiszen majd eszedbe juttatom, — morgogá fogait csikorgatva. — Vigyétek őt oda a gerenda alá. A lámpást el kell oltani, mert akadna ember, aki ha rá nézne, meg találná szánni. Tegyétek ide a tőkere. Hol az a kötél? Egy dézsa vizet, majd ha el talál ájulni...

E peresztől fogva a kántor nem látott a sötétben semmit, de képzelete annál irtóztatóbb képeket feste az egyes elkapott szavakból, mik a félszer alul hozzá jutottak.

A hóhérlégény hidegvérü mormogása.

A rektor vallató szavai.

A körüállók dühös káromlása. S egy-egy kétségbeesett felordítás, mit a monstrum hallottot, s melyre a kutya szükölve ordított, s felve kaparta a kapu alját, hogy kifuthasson.

A kántort a hideg kezdte rázni.

— Még sem vall a fertelmes csoda, — ordítá a hajlékban egy pár dühödött hang.

— Ne bójj, hanem arra felelj, amit kérdek, — rikoltá a rektor türelméből kikapva.

— Kifáraszt a nyomorú, — dörmögé a bakó. Összeharapja a fogát és szemem közé nevet, mikor a esontjai ropognak.

— Mondj igent és szabad vagy. Eleresztünk.

— Még fölkeczag rá.

Azután ismét sokáig lelete hallani, mint dolgoznak odabenn. Hidegvérrel mekítirközve, mintha nagy, sietséges munkát végeznének, hallatszék a sok lábdobogás, az erőlködés lélekzefúvása.

A csoda ez idő alatt folyvást röhögött és közbe nagyokat ordított, s szidta, akasztófáralavolta az egész gyülekezetet.

— Tüzes vasat ide! — ordítá végre egy elmégedt hang, s rögtön futottak hárman a konyhába; néhány perc múlva látta a kántor, mint szaladtak

vissza a félszerbe, izzó vörös tárgyakat fogva kezeikben, mik szikrát hánytak a szélben.

— Vallasz-e? — hangzék odabenn.

A csoda rémesen felordított, s azután vad hörgése hallatszék... az emberek egy percze elhallgattak odabenn, azután a bámulás és meglepetés hangján suttogták egymásnak:

— A kölyök elharapta a nyelvét...

A kántor használva az általános megdöbbenés pillanatát, kimászott a sötétben rejthelyéből, a kapu alatt az ebek nyílásán kicsuszott, s akkor elkezdte futni, rohant, mint ki hegyről fut alá, futott behunyt szemmel, s reggelre háza küszöbén lelték félholtan össze-rogyva.

Mikor fölésmélt, odahívta néhány bizalmas jóemberét, elmondá nekik titokban, hogy miket látott, beszéde közben irtóztattal fordult félre, mintha szemével látná a csoda véres arcát.

Azok pedig fejesólvá mondák egymásnak, hogy bizony iszonyu dolog az, mikor az ember úgy szereti a bort, hogy még három nap sem tud kijózanodni.

Senki sem jött arra a gondolatra, hogy valami igaz legyen a dologban. Kordé uram nem most álmódott először rézorrú bagókkal.

Ha azt mindig elhitte volna az ember, amit ő beszélt!

VII.

A vas-ember.

Vértessy tábornok több év óta parancsnokolt Magyarhon egyik felvidéki hadseregéhegyén.

Annyi idő alatt az emberek megismerkednek egymással; a katona egészen családtaggá válik, a városban úgy kezdik emlegetni, mint aki a többi uri rendhez tartozik, nagyobb multságok nem történhetnek meg nála nélkül, s az utcaikon a polgári rendűek is köszöntéseket szoknak vele váltogatni.

Számos nagy jelentőségű szolgálatáért a megye kinevezté őt táblabírájának, a város megválasztja diszpolgarul, s elvégre egyik legtekintélyesebb nemesi család egyetlen leánya, meghatva a derék katonai jeles tulajdonai által, nejevé lesz, s ilyenformán a tábornok, mint polgár és táblabíró, mint férj és földesur a legerősebb kötelek által fűzetik azon földhöz, melynek oltalma rá, mint katonára van bízva.

Ismerői általában mind bizalommal vannak hozzá, jobbjai hállalkodva emlegetik, mert irtalmasan bánik velük; a polgárok bámulják, mikor a tűzveszély idején kirukkoltatja katonáit, és saját maga mázlik legelőt az égő háztetőkre, a veszély közepéből osztogatva parancsait, mintha csak annyit törődne az életével, akár egy kiszolgált közkatona; az iskolásnép örvend láttára, mert közzvizsgálatok alkalmával mindig ott szokott lenni az ünnepélyen, s a legjobban felelőknek huszast és tallért osztogat, s biztatja őket, hogy egyenesen álljanak! — mikor találkoznak vele az utcán, úgy vetik hátra fejüket a kis műzsák s úgy düllesztik mellüket kifele, hogy gyönyörűség nézni. Aztán a tábornok nagyon is szereti a gyermekeket; sokszor behajlítják az ablakát labdával, bigefával, még csak meg sem szidja őket, labdájukat is visszaadja. Gyermekek még, hadd játszzanak.

Társaságokban igen vidám, mulató ember, hölgyeknél finom és dőlczeg udvarló, közhelyeken jószándékú, értelmes és illő élcekekkel fűszerzett beszédei által tünteti ki magát, a polgári osztály furcaságai irányában türelmelem viseltetik, s viszont nem iparkodik arra a katonai különlét sajátságai által visszahatni. S ha mindjárt első tekintetre az ismeretlen tartózkodóvá teszi is e még akkoriban a katonai rangnál szokásos simára borotvált arc, de a mint megszólal, a jó, tiszta kiejtésű, teljes magyar érczikben megmaradt hazai hangok annál jobban megnyerik azt számára.

Hanem mindez csak a kaszárnya ajtajáig tart. A kaszárnya udvarán belül azután vége van minden barátságoknak, atyafiságnak, patrónusságnak, táblabírósnágnak, diszpolgárságnak és udvariasságnak, s minden egyéb tulajdonságnak, ami az embert kellemetessé teszi. Itt Vértessy csak katona, a szigorú, hibát el nem néző, meg nem bocsátó, kérelhetlen parancsnok.

A jó iskolás gyermekre nézve nincs kedvesebb biztatás, mintha azt mondják neki, hogy „majd eljön a generális ur, és megveregeti a válladat“, de a rossz gyermekre nézve sem lehet nagyobb fenyegetés, mint az, hogy „ha nem akarsz tanulni, majd elmegy te a generális urhoz, s majd megveregetnek

ottan válladtól sarkadig úgy, hogy megjavulsz tőle“.

Annyi igaz, hogy a legkényesebb makranczos kamaszokat, kiket minden iskolából kicsaptak, ha végre nagy anyai sirás-rívás után beadták a tábornok tanodájába, azok egy pár év mulva úgy kerültek ki onnan, mintha kieserltek volna. Pontos, rendes, férfias alakok lettek belőlük, emberségtudók és szófogadók, csinosak, mintha skatulyából vették volna ki. Hogy micsoda kikészítések történtek velük ott a skatulyában azalatt, azzal rendszeren egyik sem szokott dicsekedni; hanem annyit a laikusok is gyaníthattak, hogy odabenn a kaszárnyában nem igen vesztegetik az időt a sok beszéddel.

Biz a tábornok a vétkes katonákat meg is vesszőztette, és nem kérdezgette tőlük, hogy ki fia? A büntetés egyformán járt ki nála, mint az egyenruha, s a hadsorban nem ismerte meg az embereket, hogy „ez a komám uram fia, az meg a tisztartómé“. Itt csak káplár, százados és őrmester teszi a különbséget; a többi „legény“, aki ha valamiképp kitalálja magát tüntetni ázaltal, hogy a kabátja ronda, az rajta úgy kiporoltatik, amint csak illend.

A tábornok a szolgálat alól sem igen szokott senkit felmenteni; a drága kadét uracskák csak úgy meredtek a silbakon a hétfontos puskával a vállukon, mint akárki más, ha a szive szakadt is meg a nagyságos mamának, mikor arra kocsikázott; a kényes betegék sorsa pedig éppen irtóztató volt nála. Az urfiak sohasem kéredeztekte egyszerűen többször a kórházba. A nagyságos mamák kétségbeesetten futottak a tábornokhoz, s könnyezve mondták el neki, hogy ez, meg emez urficska halálos betegesen fekszik a kórházban, engedje meg, hadd vitessék haza, vagy legalább hadd ápolja őt édesanyja a kórházban, hadd küldjön neki betegnek való gyöngye ételeket, hadd járassa oda bizalmas háziorvosát! Semmit, semmit sem!

A tábornok állig be volt gombolozva, sehol sem lehetett a szívéhez férni. A „legénynek“ jó helye van a kaszárnyában, kap illendő ápolást, mint ő felségenek mindenik katonája, az ezred orvosa elégséges tudományval bír őt ki gyógyítani. Rendszeren azután négy-öt napon át folytatott egy tányér árpakásaleves s négy lat komiszkenyér egy kigyógyította az urfit minden nyavalyájából, hogy soha annak többet semmi percekijája sem kívánt a kórházban mulatni, hanem inkább felvette a mindennapi kötelességeket.

Tiszteit sem igen dicsekedhetek valami nagy engedékenységével. Irtóztató volt, ahogy el tudta őket foglalni egész nap; tanulmányok, hadgyakorlatok, irás, számadás, katonai ismeretek betölték a nap minden óráját; a kávéházak pipázó-termei s az utcaai verőfény nagyon ritka alkalmat találtak arra, hogy Vértessy tiszteit csoportokban leljék együtt. A tisztnek mindent kellett tudni, amit a tábornok tőle kérdezett s nagyon rövid utasításokból saját esze után kiokoskodni a kivetl részleteit. Azt tudta mindenki, hogy legkisebb gyávaaságot el nem tűri; amelyik tisztben sérelem esett, annak meg kellett verekednie, vagy ki nem állta az ottmaradást. Ha pedig a városbeliek valamit megtudtak a párbaj kimeneteléről, akkor azért büntette szigoruan embereit, mert a dicsekvést a gyávaasággal egyenrangu hibának tartotta. Ez a szigorúsága aztán azt is eredményezte, hogy katonái iparkodtak békében élni a polgári renddel, mintán egy kaputos emberrel végbement párbajnál meggátolni, hogy az másnap a város mind a négy végén közbeszéd tárgya ne legyen, csaknem lehetetlen dolog.

El is volt ismerve országszerte, hogy Vértessy ezredének tisztjei a legmiveltebb, rendesebb és komolyabb férfiak, és hogy ez eredmény mind annak a „vas

embernek“ tulajdonítandó. Erre a névre olyan könnyű volt rájönni.

Arcz, termet s kifejezés egy hozzá illett. Magas, egyenes tartásu alak, széles vállakkal, domboru mellel; a fő szinte kicsinynek tetszik e rendkívül kifejlett terméhez, rövidre nyírt gesztenyészín hajjal, arca erősen piros, állig simára borotváltva, két kis félkör-alakú, szabályszerűen nyírott oldal-szakállal; egyenes orr, kicsiny száj és éles, sűrű szemek; és azután minden, ami az arczon van: orr, száj, szemek, a legkisebb vonás is, egytől-egyig kemény, szigoru katonai fegyelem alatt látszik lenni, melynek a parancsnok akarata ellen mozdulni nem szabad, melyre ha egyszer rá van parancsolva a szigoru, hideg arcztekinet, az ajaknak nem szabad megmozdulni az örömtől, szemek elborulni fájdalomtól, szemöldökök haragall összehúzódni vagy akármiféle vonásnak gyaníthatni, hogy arra, aki odabelül lakik, valami befolyással vannak a körüle történő dolgok.

Különbön ezt a megisztelő elnevezést nem a békés időköt kapta a tábornok; hajdan Drezda alatt, mikor még alig huszonöt éves alezredes volt, érdekelte azt ki, amidőn csatateri helyét oly keményen állotta meg, mintha igazán vasból lett volna öntve, s törhetlen ellenállása által egészen szétzavart hadtestét menté meg a diadalmas ellen üldözése elől. Maga az ellenfél vezére monda rá: „ki az a vas-ember ott, aki nem akar sem törni, sem hajolni?“ Inne hozta még a vas prédikátumot.

[Folytatása következik.]

THE 'STATE BANK' AN ALLAM BANKJA. 378 Grand Street, New York City. Elnök Richard O. L., alelnök Kahn Arnold, másodalelnök Burdett L. Walter, pénztáros Voorhis A. I., alpénztáros Kneisel János. Tőke, felelős, nyeresény, 1000,000, 1000,000, 10,000,000. Pénzküldeményeket elfogadnak a világ minden részében. HAJÓJEGYEK minden vonaira kaphatók.

KAIL G. ÁRPÁD BANK ÉS HAJÓJEGYSZÁZLETE. Alapítástott 1890-ben. Hőzjegyzi iroda egy hazai, mint amerikai ügyek elfogadására. Pénzküldés az ó-hazába hazaérőre kifizetés, a legpontosabban és legelőnyösebben. UNIONTOWN, PA. W. MAIN STREET.

HA SAJBA JUTOTT, FORBULJON NAAR MANFRED. hátkörözés, 1 E. STATE STREET, TRENTON, N. J., aki tanácsosai, segítségül léte el. MAGYAR, NEM T. TÖT, LENGYEL stb. TOLMAGS MINDIG KAPNÉL.

A NAP. A magyar újságírás szervezője, Magyarországi legelőnyösebb és legelőnyösebb napilapja. Feltétel azonos: Erősen Sándor. Politikai szempontok: Ródy Sándor, Deagyal Zoltán és dr. Kálmár Antal. A NAP a 40-es számú legelőnyösebb napilap, s a 47-as politika legelőnyösebb napilapja. A NAP nemcsak a legelőnyösebb lap, de a LEGELŐNYÖSB IS. Hírdetés Amerika területére egész évre \$6.00. Félévre \$3.00. Negyedévre \$1.50. Munkatársaságok költségével küld. A NAP kiadóirovata: Budapest, VIII. ker., Rökk Seliárd-u. 9. sz.

RIZSAK JÁNOS passaii pénzküldő budapesti irodája IV., Sütő-utca 6. szám alatt van. Irodavezető: RIZSAK MIHALY.

RIZSAK JÁNOS, KÖZJEGYZŐ. MAGYAR PÉNZKÜLDŐ ÉS VÁLTÓINTÉZETE 127-2-ik UTCZA, PASSAIC, N. J. PÉNZT a legpontosabban és lehetőleg leggyorsabban küld az ó-hazába. Az összes hajótársulatok meghatalmazott képviselője. MINDENNEMŐ közjegyzői okiratok szakszerűen kiállítanak és konzultással hitelesítettek. Jogi, katonai és telekkönyvi ügyekben pontossággal járok el. REAM BIZOTT ÜGYEKBEK pontosan és lelkiismeretesen járok el. AZ UTASOKAT SZEMÉLYESEN ELKÍSÉREM a hajóhoz. UTBAIGAZITÁST, felvilágosítást és tanácsot INGYEN adok. FIÓKÜZLETEK: ALPHA, N. J. WHARTON, N. J. FRANKLIN FURNACE, N. J. SOUTH FETHLEHEM, PA.

WÁRADY LAJOS Hazai peres és katonai ügyek pontos elintézése. PÉNZKÜLDÉS AZ Ó-HAZABA. Az összes hajóvonalak képviselője. HAZAK VÉTELE ÉS ELADÁSA magyar közjegyző 449 S. Broad St., Trenton, N. J.

ELSŐ NEMZETI BANK FIRST NATIONAL BANK MINERSVILLE, PA. Alapítástott 1864-ben. Schuykill County legelőnyösebb nemzeti bankja. Alaptőke \$50,000.00 Tartalékallap és szét nem osztott nyeresény 75,000.00 Elfogad pénzbetéteket s a pénzt csekk alapján vagy szóbeli felkérésre azonnal visszafizeti. Pénzküldéseket a világ bármely részébe bank- vagy postaiutalvány útján eszközöl.

MEGBIZHATÓ BANKÁROK.

E revat alatt oly bankcégeket nevezünk meg, amelyekhez honfitársaink bátran fordulhatnak pénzküldés vagy pénzbetétek czéljából.

NEW YORK ÁLLAM. KNAUTH, NACHOD és KUHNE, 15 William street, New York. KISS EMIL, 104 Second Ave., New York. Tíz év óta fennáll. NÉMETH JÁNOS, 457 Washington street, New York. DEUTSCH TESTVÉREK, 319 Houston street, New York. Pénzküldés, hajójegyiroda és közjegyzői hivatal. NEMZETKÖZI UTAZÁSI IRODA és PÉNZKÜLDŐ TÁRSASÁG, igazgató Láng József, 1496 Second Ave., New York City. SCHWABACH MAGYAR BANKHÁZA, 1431-1 Avenue, a 74-ik utca közelében. Pénzküldéseket gyorsan és biztosan eszközöl. Hajójegyeket minden vonalra árusít. Közjegyzői okiratokat kiállít és hitelesítet. Bankárok, hajójegy- és vasuti, ügyvédi- és közjegyzői iroda. Kölcsonkönyvtár.

PENNSYLVANIA ÁLLAM. B. HENDLER, successor to A. HENDLER SON & Co., Cassandra. Pénzküldemények Magyarországra és Európa bármely részébe olcsón, gyorsan és biztosan. Hajójegyek az összes vonalakon az ó-hazába sehol olcsóbban nem kaphatók. FIRST NATIONAL BANK, Elmő Nemzeti Bank, Minersville. Alaptőke \$500,000.00, tartalékallap és szét nem osztott nyeresény \$75,000.00. Elnök Charles R. Kear, pénztáros Harry F. Potter. ROTH JÓZSEF és FIAI, a Monongahela-völgynek legelőnyösebb bankháza, saját épületében, ötödik Ave. és Locust st. sarkán, McKeesport. Pénzküldés az ó-hazába gyorsan, pontosan s legelőnyösebb árfolyam mellett. Hajójegyeladás az összes vonalakra a legalacsonyabb árk mellett. Közjegyzői okiratokat szakértelemmel kiállítanak és a konzultást hitelesítést beszerzik. Cím: Jos. Roth and Sons. HUNGARIAN AMERICAN SAVINGS & TRUST CO. Duquesnei Magyar Amerikai Takaréks és Hiteltársulat, Duquesne. Alaptőke és fölösleg 175,000.00 dollár. Pennsylvania állam legerősebb bankházaival egyike s az egyedüli magyar államilag ellenőrzött magyar bank Amerikában. Igazgatói és részvényesek magyarok. Fizet két százalékos csekk-számlára, 4 százalékos betét-számlára. Pénzküldés, hajójegyeladás és közjegyzői iroda. KLEIN JAKAB, magyar bank- és váltóüzlete, 1340 Penn Avenue, Pittsburg. Megbízható pénzküldő és hajójegyelárusító. Kiállít közjegyzői okiratokat és eivállalja hazai ügyeknek elintézését. KAIL G. ÁRPÁD, Uniontown, Pa. Amerikai és hazai ügyek elintézése. Közjegyzői hitelesítés. Pontos pénzküldés.

OHIO ÁLLAM. PERCEL LAJOS, 532-534 Pearl street, Cleveland. THE DOLLAR SAVINGS & TRUST CO., Youngtown. Vagyon: \$1,500,000. Pénzküldés gyorsan, olcsón és pontosan. Pénzbetéteket után 4 százalékos kamatot fizet. Irtóztató: Burger B. Lajos. MOSKOVITZ J. D., 1441 W. Dakota st., Dayton. Közjegyzői iroda. A hajótársaságok törvényes ügynöke. Pénzküldés a világ minden részébe jótállás mellett, olcsón és gyorsan.

WISCONSIN ÁLLAM. MERCHANTS AND SAVINGS BANK, Kereskedelmi és Takarékbank, Kenosha. Wisconsin állam felügyelete alatt. H. B. Robinson elnök. Tőke \$25,000. Elad hajójegyeket minden vonalra. Pénzket elküld a világ bármely részébe. Takarékbetéteket elfogad.

NEW JERSEY ÁLLAM. RIZSAK JÁNOS, 128 Second street, Passaic. Pénzküldés és hajójegyek. Bármilyen okiratokat elkészít. JOSEPH MAJOR MYERS, Phillipsburg és Alpha. Pénzküldés, hajójegyiroda és közjegyzői hivatal. WÁRADY LAJOS, 449 S. Broad St., Trenton. Pénzküldés és hajójegyüzlete. Házak, telkek vétele és eladás.

WÁRADY LAJOS Hazai peres és katonai ügyek pontos elintézése. PÉNZKÜLDÉS AZ Ó-HAZABA. Az összes hajóvonalak képviselője. HAZAK VÉTELE ÉS ELADÁSA magyar közjegyző 449 S. Broad St., Trenton, N. J.

Charles R. Kear Harry F. Potter elnök. pénztáros. ELSŐ NEMZETI BANK FIRST NATIONAL BANK MINERSVILLE, PA. Alapítástott 1864-ben. Schuykill County legelőnyösebb nemzeti bankja. Alaptőke \$50,000.00 Tartalékallap és szét nem osztott nyeresény 75,000.00 Elfogad pénzbetéteket s a pénzt csekk alapján vagy szóbeli felkérésre azonnal visszafizeti. Pénzküldéseket a világ bármely részébe bank- vagy postaiutalvány útján eszközöl.

POLITIKAI HIRDETÉS.

STATE OF NEW YORK
OFFICE OF THE SECRETARY OF STATE
Albany, July 25, 1908.

Pursuant to the provisions of section one of article fourteen of the Constitution of the State of New York...

AMENDMENT NUMBER ONE
CONCURRENT RESOLUTION OF THE SENATE AND ASSEMBLY

Proposing an amendment to section two of article six of the constitution in relation to the appellate division of the supreme court.

ARTICLE VI.

The legislature shall divide the state into four judicial departments... The legislature shall divide the state into four judicial departments...

Resolved (if the assembly concur), that the foregoing amendment be referred to the legislature to be chosen at the next general election of senators...

State of New York. In Senate, Feb. 25, 1907. The foregoing resolution was duly passed, a majority of all the Senators elected voting in favor thereof...

State of New York. In Assembly, Mar. 12, 1907. The foregoing resolution was duly passed, a majority of all the members elected to the Assembly voting in favor thereof...

State of New York. Office of the Secretary of State. I have compared the preceding copy of concurrent resolution...

STATE OF NEW YORK
OFFICE OF THE SECRETARY OF STATE
Albany, July 25, 1908.

Pursuant to the provisions of section one of article fourteen of the Constitution of the State of New York...

AMENDMENT NUMBER FIVE
CONCURRENT RESOLUTION OF THE SENATE AND ASSEMBLY

Proposing an amendment to section twelve of article six of the constitution, in relation to the compensation of justices of the supreme court.

Resolved (if the Senate concur), that section twelve of article six of the constitution be amended to read as follows:

12. No person shall hold the office of judge or justice of any court longer than until including the last day of December next after he shall be seventy years of age...

Resolved (if the assembly concur), that the foregoing amendment be referred to the legislature to be chosen at the next general election of senators...

State of New York. In Senate, Apr. 14, 1908. The foregoing resolution was duly passed, a majority of all the Senators elected voting in favor thereof...

State of New York. In Assembly, Mar. 31, 1908. The foregoing resolution was duly passed, a majority of all the members elected to the Assembly voting in favor thereof...

State of New York. Office of the Secretary of State. I have compared the preceding copy of concurrent resolution...

AMENDMENT NUMBER SEVEN
CONCURRENT RESOLUTION OF THE SENATE AND ASSEMBLY

Proposing an amendment to section ten of article eight of the constitution, relating to the limitation of bonds from computation of the debt of a city for purposes of such limitation.

ARTICLE VIII.

No county, city, town or village shall hereafter give any money or property, or loan its money or credit to or in aid of any individual, association or corporation...

Resolved (if the assembly concur), that the foregoing amendment be referred to the legislature to be chosen at the next general election of senators...

State of New York. In Senate, Feb. 25, 1907. The foregoing resolution was duly passed, a majority of all the Senators elected voting in favor thereof...

State of New York. In Assembly, Mar. 12, 1907. The foregoing resolution was duly passed, a majority of all the members elected to the Assembly voting in favor thereof...

State of New York. Office of the Secretary of State. I have compared the preceding copy of concurrent resolution...

State of New York. Office of the Secretary of State. I have compared the preceding copy of concurrent resolution...

STATE OF NEW YORK
OFFICE OF THE SECRETARY OF STATE
Albany, July 25, 1908.

Pursuant to the provisions of section one of article fourteen of the Constitution of the State of New York...

AMENDMENT NUMBER FIVE
CONCURRENT RESOLUTION OF THE SENATE AND ASSEMBLY

Proposing an amendment to section twelve of article six of the constitution, in relation to the compensation of justices of the supreme court.

Resolved (if the Senate concur), that section twelve of article six of the constitution be amended to read as follows:

12. No person shall hold the office of judge or justice of any court longer than until including the last day of December next after he shall be seventy years of age...

Resolved (if the assembly concur), that the foregoing amendment be referred to the legislature to be chosen at the next general election of senators...

State of New York. In Senate, Apr. 14, 1908. The foregoing resolution was duly passed, a majority of all the Senators elected voting in favor thereof...

Minden kis hirdetés TIZ szög - 25 cent. - Minden további szög 2 cent. Kihirdetések előre fizetendők.

KIS HIRDETÉSEK

KISHIRDETÉSEKET elfogadja a „Bevándorló” minden úgynöke és a kiadóhivatal: 327 East 13 street, New York.

EGYHÁZI ÉRTESÍTÉS. A new yorki 14-ik utca és 2-ik Avenue sarkán levő ref. egyház lelkőse HARSÁNYI LASZLÓ. Istenítéstelen minden vasárnap d. e. 11 órakor. Lelkőszlak: 210-21k Avenue.

MAGYAR EV. REFORMATUS P. EGYHÁZ New Brunswick, N. J. Templom: Easton Avenue és Hamilton Street sarkán. Istenítéstelenek sorrendje: Vasárnap délelőtt 10 órakor és este 7/8 órakor. Lelkőszlak: HAMBORSZKY N. B. PÁL, magyar ev. ref. p. lelkősz. 15 Prospect Street. Telephone: 418-1.

NEW YORK MAGYARJAIHOZ! A szabadságharc kisorvadt születésű dr. Freedman E. D. orvosudor, aki 130 East 82-ik utca alatt rendelt, július 28-án európai körútra indul. Tanulmányainak kibővítésére meglátogatta a budapesti, bécsi, borszói, lipcei, müncheni, berlini és párizsi egyetemeket, hogy azután a tudomány legújabb vívmányait megismerkedve, felvegye ismét New York magyarjait köz és orvosi gyakorlatot. Két évig fog Európában tanulmányozni s elutazása alkalmából ezután mond magyar betegeinek és ismerőseinek istenhőzzadót.

GEPIRÓNÓ, fiatal magyar hölgy, aki tökéletesen bírja a magyar, angol és német nyelvet, angol nyelven a gyorsírászatot is ért, New Yorkban alkalmazást keres. Szíves ajánlatok elküldésére: R. G. care of Bevándorló, 327 East 13 str., New York.

KITÜNŐ KERESÉST. A drótnélküli telefonálás terjesztésére alakult részvénytársaság jökinézését, intelligens magyar úgynököket keres részvények eladására előnyös feltételek mellett. Jelentkezni személyesen, vagy levélben ezen cím alatt: The Ellsworth Co., 43-49 Exchange Place, New York. A levelek magyar nyelven írandók.

MAGYAR JOGÚGYI IRODA, hol mindenféle hazai peres ügyeket, jogi, katonai, teleknyelvi, adás-vétel szerződések, kötelezvények, meghatalmazások stb. olcsón és gyorsan lebonyolítanak. Közjegyzői és konzul hitelesítések azonnali elintézésre nyerne. Akinek bármily peres ügye van, forduljon azonnal bizalommal hozzá. Tanácsot ingyen adok. Cím: J. R. SZEGEDY, 16 Monroe street, PASSAIC, N. J.

KÉPVISELŐINK. A „Bevándorló”-t a következő urak képviselik a következő helyeken olyképp, hogy előfizetési díjakat felvehetnek és nevükben nyugtáztatnak: SAMU GYÖRGY ur... South Sharon. MANAJOVICS MIKLÓS ur... Philadelphia, Pa. MESZAROS-TESTVÉREK... Allentown, Pa. PEARL LAJOS ur... Nazareth, Pa. BERTHA MIKLÓS ur... Wharton, Pa. GALAMBOS JÁNOS ur... Gary, Ind. BAY JÁNOS ur... Wallingford, Conn. SZABÓ IMRE ur... Dayton, O. BUKUROV DUSAN ur... Rankin, Pa. DEMENY DEZSÓ ur... Duquesne, Pa. ORTÓ JÁNOS ur... Winburne, Pa. BALOGH ISTVÁN ur... Torrington, Conn. POTMESIL ISTVÁN ur... South Bethlehem, Pa. TORHÁN JÁNOS ur... Yonkers, N. J.

UTAZÓ ÚGYNÖKÖK: DZUBAY EMIL és LENGYEL SANDOR urak.

JÓJÖNN DOLNICS KÁROLY MAGYAR BANK-ÉS SZALONKÁJA, aki a legjobb, legfinomabb és legolcsóbb italokat akarja kicsinyben és nagyban; aki olcsón és biztosan akar az óházába utazni; aki pénzt gyorsan és biztosan akarja hazaküldeni; aki pénzt biztosan és jótállás mellett akarja elhelyezni; aki jól akar ékezni és jó szobát kapni. Aetnaville-Martinsferry, O. 29 W. Bell Phone.

THE STAR BOOK BINDING CO., Aislvárolás üzlet: 153 East 4 street NEW YORK. Elvállal minden e szatmába vágó munkát. - JUTANYOS ÁRAK -

HAZAI PERES ÜGYEKET, valamint fordításokat, okiratok megszerzését és megszerkesztését, hitelesítéseket és katonai ügyeket gyorsan és pontosan elvégző Makray Aladár, 327 E. 13 street, New York City.

KITÜNŐ ALKALOM. Egy házaspárnak, a férfinak felszolgálási kell, amiert külön 20 dolláros havi fizetést huz, az asszony főz, kitünő alkalom nyílik a jólétre, ha egy magyar klubban a felügyeletet átvenni hajlandó. A ház áll 16 szobából, ezekből 11 be van burtozva. A havi házbér 77 dollár 50 cent. Nyolczszáz dollárért azonnal átvethető a jelenlegi kezelőtől, aki bérben használta eddig is. Bővebbet a Bevándorló kiadóhivatalában, 327 East, 13 str., New York.

600,000.00 ÁLLAMI BIZTOSÍTÁS. Joseph Major Myers pénzügyi tanácsadó. Főiroda: PHILLIPSBURG, N. J. Pénzügyi: ALPHEA, N. J. Az összes hátróvonalak törvényes képviselője. Pénzügyi és ártományi ügyekben a legmagasabb szintű tanácsot ad. Pénzügyi és ártományi ügyekben a legmagasabb szintű tanácsot ad. Pénzügyi és ártományi ügyekben a legmagasabb szintű tanácsot ad.

OLCSÓ LAKÁSOK. Két-, három- és négyzetes lakások, minden modern berendezéssel kiadók. Hideg, meleg víz, gőzfűtés, fürdő. Tudakozódhatni az irodában: 415 East 64 St., New York. [aug. 30.]

KOMOLY SZANDEKKAL 20 és 30 esztendő közötti leány- vagy özvegy-ilem ismerettségét óhajtónál egy javakorbell, jól kereső magyar iparos. Levelek „Komoly szandék” jelleg alatt a „Bevándorló” kiadóhivatalába, 327 East 13 street, New York City címzettendők.

The Friedman Print 215 BOWERY - NEW YORK. Elvállalja alapszabványok a mindennemű nyomtatványok elkészítését. - Kitérően felismeri magyar nyelvet. - Elv: Csinos kiállítás olcsó árak mellett.

RANKINI I. M. MŰK. ÖS ÖNK. KÖR. - Alakult 1907. január hó 8-án. - Gyűléseit tartja minden hó első vasárnapján. Elnök: Horváth János. Jegyző: Horváth Lajos. Pénztárnok: Bukurov Dusan. Pénzügyi titkár: Burik András. Rendező: Sztrányi Rezső.

KERESÉSEM ARDO MARIAT, aki bodrogzardahelyi (Zemplény) illetőségű. Szíves értesítést és címre kérek: Léway Ferenc, 108 Colony st., Wallingford Conn.

KERESÉSEM ANTAL BALINT apósomat, aki legutóbb New Yorkban lakott. Kérem honfitársaimat, akik hollétéről tudnak, értesítsék őt is, engem is. Címzem: Danyó János, C. o. Louis White, 440 W. 12 St., New York City.

HUNFALVY HUGÓ Hites ügyvéd és jogtanácsos, - közjegyzői hivatal. - Iroda a főpostával szemben. 291 BROADWAY New York City.

Magyar fogorvos Foghuzás fájdalom nélkül. Biztos és jó kezelés. DR. FRANK KERN 233 EAST, 10 UTCA, NEW YORK. - Az első és második Ave. közt. - RENDEL: Reggel 10-től est 8-ig. VASARNAP: Reggel 10-től délután 1-ig.

KERESÉSEM VÖRÖS GUSZTÁV unokatestvéremet, aki legutóbb Pittsburghban lakott. Kérem honfitársaimat, akik netalán tudnának felőle, értesítsenek a következő címen: Lakos Mária, C. o. „A Bevándorló”, 327 E. 13 street, New York City.

FAY LÓRÁND volt new yorki lakos, aki jelenleg - állítólag - Philadelphában tartózkodik, családi dolgok megbeszélése és elintézése végett személyesen vagy levélleg jelentkezzen a következő címen: Makray Aladár, 327 E. 13 street, New York City.

KERESÉSEM TEGLAS ZSUZSANNA székelyudvarhelyi bl-harfalli nővéremet, aki hat hónap előtt jött ki az ó-hazából. Mckeesporton is volt és már négy hónapja, hogy eltűnt. Tudomásom szerint most New Yorkban van. Kérem azokat, akik tudnak felőle, értesítsenek. Címzem: TEGLAS JULISKA, 107 Grant street, PITTSBURG, Pa.

FONTOS CSALÁDI ÜGYBEN kerestetik a kiskőrösi születésű GLÜCK IGNÁC, aki hosszabb ideig tartózkodott New Yorkban, majd a st. louis-i kiállítás alkalmából jött, később Milwaukeeban tartózkodott, most pedig ismeretlen tartózkodása. A kik a már előrehaladottabb koru urnak hollétéről tudnak, sziveskedjenek bennünket azonnal értesíteni. Cím: BEVÁNDORLÓ, 327 East 13 st., NEW YORK.

MAGYAR JOGVEDELI EGYESÜLET :::: betegesgilyöz osztály. (HUNGARIAN PROTECTIVE SOCIETY) Pittsburg, Pa. - Alapított 1905-ben. - Igazgatósági gyűléseit tartja minden hónapban saját helyiségében: 433 Fourth Ave., Pittsburg, Pa. Elnök: Óhegyi János, t. elnök Király E. József, alelnök Henyei Béla, pénztárnok Barna György, h. s. osztály pénztárnoka Horváth János, titkár Pogány Béla, p. t. titkár Szabó Miklós, főjegyző J. A. Metz, W. Clyde Grubb, magyar ügyész és közjegyző Dobó István, orvos dr. Király L. Béla, ellenőrök Kovács Rudolf, Stugner János. Igazgatók Pittsburgban Osztróczyk Mihály, Horváth János, Magyar András. Willockban Pogány Ferenc. Connelville és vidékén Kollász István. Trawesky és vidékén Kránitz Kálmán. Flemingpark és Pittokban Kuruc Vendel. Bructon és vidékén Kánya Gábor. McKeesRockaban Henyei Béla és Szabó Miklós. McKeesportban Kánya Gusztáv. Traugerben Lengyel János. Ambridgeben Szabó János. Irvinben Bokodi István. Dunkirben Simon József. New Brightonban Güreszt Kálmán. Józsa Izabella. Duquesneban Golya András. Kolozsi József és Drága János. Coleyban (Castle Shannon) Báthory István. Leechburgban Soltész János. Rileyben Mitro János. Preston, Burdinen és vidékén Géal Imre. Pricedalen Krajnyák András. Coal Bluff-Shire Oskoon Herspold István. Wharfedaleban Zoltán Zsigmond. Coal-Center és vidékén Katona Menyhért. Wickhavenben Szabados István. W. Leisenringen Elek András. Uniontownban Matulya Zoltán. Lyndonban Dobó László. Expediten Szunyogh Ferenc. Vintondalen Olesányi Lajos. Blackburnben Sár Antal. Adelaiben Mihók György. Leisnerben V. Vity János. Star Junctionban Köles István.

AMERIKAI MAGYAR SZÖVETSÉG. Alakult 1908. február 27. Cleveland, O. A Szövetség célja: az Amerikában élő magyarok testületi összehozása, anyagi és erkölcsi érdekeinek védelme. Üstítékek alulbuznak Amerika minden magyarokta helyén. Aki a Szövetség tagjává akar lenni, írjon alapszabályokért a titkári hivatalhoz: 305 CENTURY BUILDING, Cleveland, O.

18 éve fennálló banküzlet PEARL JOZSEF, bankháza FŐÜZLET: 319 East 3rd Street. FÜKÜZLET: 801 E. 3rd St. Oak cor. SOUTH BETHLEHEM, PA. Az összes hátróvonalak törvényes képviselője. Pénzügyi ügyeket a világ minden részébe legolcsóbban és legbiztosabban küld. Bármily peres ügyet, ugy óházal, mint itteni dolgokat ellát. Közjegyzői okiratokat törvényesen hitelesít. Utbaltgatásokat ingyen sa.

NÉMETH DEZSÓ OKLEVELES AMERIKAI MAGYAR ÜGYVÉD. Peres és perenkívüli ügyek. Közjegyzői okmányok. TUBIZTOSÍTÁS. - REAL ESTATE. 136 CHAPIN ST. (a Jefferson street sarkán) SOUTH BEND, IND.